Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

IN ACEST NUMĂR:

Lovitura de tun a „Aurorei"

Atlasul lui Lenin

Zilele culturii sovietice

Lenin în mijlocul ostașilor Revoluției.

Una din ciudatele „ciuperci" de pe ghețarul Inîlcek.
(Citiți în pag. 10-a „Banchize în Asia Centrală.")

De la gest la caracter

Mă numesc Ars

ANUL XXII

44

(1129)

4 noiem. 1966

12 pagini, 1 leu

CINCI FILME ŞI TOT ATÎTEA

Stiluri şi personalităţi

Festivalul filmului sovietic, care s-a deschis ieri la Bucureşti, are în program patru dintre cele mai recente producţii ale studiourilor din U.R.S.S. : „Nimeni nu voia să moară", „Femeile", „Complotul ambasadorilor", „Baladă din Hevsur", precum şi prima coproducţie româno-sovietică „Tunelul", care a inaugurat gala. Această selecţie ne permite să ne facem o imagine cuprinzătoare asupra orientării actuale a cineaştilor sovietici, asupra stilurilor bine diferenţiate ale studiourilor naţionale.

Cadru din filmul „Nimeni nu voia să moară"

În ordinea timpului cînd se petrece acţiunea — şi ne vom servi aici de criteriul cronologic pentru a avea o idee conducătoare în prezentarea filmelor — primul este „Complotul ambasadorilor", produs la Riga. Construit pe o intrigă foarte încordată, aproape aventuroasă, filmul ne deschide pagini noi, în bună măsură documentare, din lupta revoluţionară a poporului sovietic.

Acţiunea se petrece la Moscova, în 1918, an dramatic în istoria republicii abia născute, cînd în spatele uşilor capitonate ale elegantelor lor reşedinţe, misiunile diplomatice străine puneau la cale primejdioase comploturi împotriva Puterii sovietice.

Un salt peste aproape trei decenii şi ne aflăm în alt moment dramatic din istoria omenirii : 1944, timpul „Tunelului".

În ciuda acţiunii sale ancorate în plin război, „Tunelul" nu este un film despre război. Sau mai precis războiul apare doar ca un etalon suprem de verificare la care eroii şi faptele lor sînt mereu raportaţi. Portretele personajelor sînt în fond ceea ce îi interesează pe autori (scenariştii: Francisc Munteanu şi Gheorghi Vladimov, regizor Francisc Munteanu, regizor secund Ekaterina Narodiţkaia, operatori Alexandr Şelenkov şi Iolanta Cen-Iu-Lan). De aceea, ei preferă planului de narare orizontal investigaţia pe verticală, de profunzime în psihologia eroilor.

Fabulaţia este simplă, aproape liniară : un grup de ostaşi — doi români şi patru sovietici —primeşte misiunea să salveze un tunel din defileul Oltului, — punct strategic foarte important — pe care trupele germane, în retragere, vor să-l arunce în aer. Şi îl salvează plătind pentru asta preţul suprem : viaţa. În cursul pregătirii şi realizării acestei misiuni, portretele celor „şase magnifici", care acţionează cu pasiune sobră şi al însoţitoarei lor, radiotelegrafista Nataşa, se conturează, se rotunjesc prin trăirea sinceră a interpreţilor Alexei Loktev, Ion Dichiseanu, Lev Prîgunov, Florin Piersic, Leonid Zverinţev, Serghei Filippov şi Valentina Maliavina.

La doi-trei ani după evenimentele „Tunelului", într-un sat din Lituania postbelică se declanşează o dramă : preşedintele sovietului sătesc, Lokis, este ucis de o bandă teroristă de naţionalişti şi cei patru băieţi ai victimei vin să-şi răzbune părintele. Sensul filmului „Nimeni nu voia să moară" este exprimat foarte direct, clar şi deplin în titlu. Nimeni nu voia să moară — repetă insistent autorii — nici după război, nici înainte şi nici în timpul lui. Dar împrejurările îi silesc pe oameni să-şi verse sîngele lor şi al altora. Cine a avut dreptate, o stabileşte apoi istoria, cei care au învins, au supravieţuit, care şi-au cîştigat greu dreptul de a trăi.

Filmul are multe calităţi, dar cea mai importantă este fără îndoială integritatea. El nu se mărunţeşte în scene şi scenuţe laterale, totul e riguros subordonat ideii de bază slujită foarte frumos. De aceea, filmul, crud prin evenimentele înfăţişate cu o asprime care nu se îndulceşte niciodată, dar profund uman, curge ca un fluviu sumbru şi puternic.

Talentatul regizor Vitautas Jalakiavicius a avut un colaborator preţios în operatorul Jonas Gricius, care cîntă cu aparatul un imn de slavă naturii şi oamenilor lituanieni, în infinite semitonuri de gri.

Punctul de plecare al „Baladei din Hevsur" se situează departe, în Gruzia prerevoluţionară. Dar desfăşurarea propriu-zisă a acţiunii are loc în epoca noastră. Filmul este un emoţionant poem liric închinat dragostei, oamenilor frumoşi şi mîndri care trăiesc în munţii gruzini, peisajelor superbe ale Hevsuretiei, obiceiurilor crude moştenite din vremi apuse, care fac din acest pămînt un fel de Sicilie caucaziană.

Cu „Femeile" ajungem în zilele noastre. Filmul se îndreaptă fără ocolişuri şi efecte exterioare spre ţelul pe care şi l-au propus autorii : acela de a dezvălui simplu şi verosimil complexitatea vieţii în contradicţiile ei fireşti.

Ideea aceasta este realizată prin urmărirea unor destine de femei, cu evoluţii opuse, condiţionate atît de cauze obiective — mai ales războiul — cît şi subiective, care trebuie căutate înlăuntrul fiecăreia, în faptele şi filozofia de viaţă a fiecăreia. Autorii filmului s-au străduit să pună în lumină sentimente frumoase, afirmînd în primul rînd dragostea şi respectul faţă de om.

Distribuţia este excelentă ; în fruntea ei Inna Makarova face o rară demonstraţie de virtuozitate.

Iulia Scutaru

O admirabilă artă decorativă

Expoziţia de artă decorativă din republicile sovietice socialiste Lituaniană, Letonă şi Estonă, deschisă în prezent la Bucureşti, în sălile Muzeului de Artă al Republicii Socialiste România, reflectă în sinteză, printr-o selecţiune echilibrată de obiecte, realizări valoroase în acest domeniu de creaţie atît de necesar pentru viaţa cotidiană. Într-o manifestare cu acest caracter nu pot fi cuprinse evident decît piese mici decorative pentru interioare, exterioarele sau ansamblurile urbanistice cunoscîndu-se numai prin posibilităţile fotografiei.

Sectoarele prezente sînt caracteristice pentru artizanatul şi decoraţia de interior din regiunile baltice, în primul rînd prin materialele folosite, chihlimbarul, textilele, împletiturile, ceramica, pielea, lemnul şi metalele. Ceramica are o mare pondere în expoziţie. Piese destinate ornării spaţiilor mari, în interioare sau parcuri, vase şi chiar forme ce apropie arta ceramicii de sculptură, punctează desfăşurarea expunerii cu cîteva centre de atenţie interesante. Între acestea se pot vedea graţioase figurine, vase cu proporţii monumentale, basoreliefuri şi panouri decorative. Repertoriul obiectelor de ceramică destinate uzului casnic şi de decoraţie de interior cuprinde piese variate, servicii pentru cafea şi ceai, sfeşnice, bibelouri, farfurii şi străchini decorative, vase etc. Un alt sector important în expoziţie îl formează textilele prin covoare, perdele, baticuri, draperii şi altele.

Chihlimbarul mării Baltice, ambra de Riga, cum a fost numit mai tîrziu, a fost cunoscut şi folosit de localnici încă cu mii de ani în urmă, pentru podoabe. Astăzi, republicile sovietice baltice sînt renumite nu numai în cadrul Uniunii Sovietice, dar şi departe peste hotare, pentru producţia de obiecte din chihlimbar. Vitrinele cu coliere, brăţări, broşe şi alte accesorii destinate ornamentaţiei vestimentare relevă măiestria unor artişti ca F. Daucantas, maestru emerit, I. Pacutinskene sau V. Ujpalis din Lituania şi I. Sudmalis sau A. Romule din Letonia.

Expoziţia se completează cu obiectele din metal, lemn şi piele, materiale tradiţionale prelucrate artistic în cadrul breslelor de artizani sau de către creatorii populari. Ceramica populară din Silaiani şi împletiturile expuse de artista letonă O. Kaja contribuie la varietatea şi agrementarea ansamblului.

Oglindă a modului de viaţă şi a preocupărilor creatoare din aceste republici unionale prietene, expoziţia reprezintă totodată un fericit mijloc de apropiere şi apreciere.

Jack Brutaru

Graţie ucraineană

În cadrul zilelor culturii sovietice, întreprinde un turneu în ţara noastră trupa de balet a Teatrului Academic de operă şi balet „Taras Şevcenko" din Kiev. Balerinii ucraineni, care vor susţine primul spectacol la 6 noiembrie, vin cu un repertoriu întocmit pe criteriul diversităţii. Ei vor prezenta publicului nostru trei balete integrale : „Şurale" de Iarullin, „Cîntecul pădurii" de Skorulski, „Francesca da Rimini" de Ceaikovski şi fragmente din „Lacul lebedelor" de Ceaikovski, „Paquita" de Deldevez-Minkus şi un program de „Divertismente", care cuprinde la rîndu-i fragmente din cîteva balete.

Teatrul de operă şi balet din Kiev are frumoase tradiţii. Încă de la început el a atacat deschis rutina, căutînd noi forme de expresie scenică. În definirea profilului său s-a bazat pe două coordonate principale : exemplul teatrului popular ucrainean şi tradiţiile şcolii realiste ruse lirice şi coregrafice.

În cursul anilor, repertoriul său a cuprins permanent cele mai răsunătoare titluri clasice, precum şi lucrări moderne sovietice şi străine.

Gopak

Preocuparea de căpetenie a colectivului Teatrului de operă şi balet din Kiev (primul teatru din Uniunea Sovietică distins cu Ordinul Lenin — cea mai înaltă decoraţie guvernamentală) este oglindirea cît mai veridică a vieţii, dezvăluirea frumuseţii şi bogăţiei spirituale a oamenilor sovietici, răspunsul prompt la exigenţele realităţii contemporane.

MII DE TITLURI

Decada cărţii

Standurile şi vitrinele Librăriei Universale din calea Victoriei adăpostesc zilele acestea „Decada cărţii sovietice". Vizitatorii pot consulta peste 1 500 de volume de literatură şi ştiinţă în limba română, numeroase cărţi de artă, precum şi o bogată gamă de tipărituri în limba rusă.

Standul de literatură beletristică oferă cititorilor cele mai reprezentative creaţii ale prozei ruse şi sovietice, de la Gogol, Şcedrin şi Dostoievski pînă la Fedin, Ehrenburg şi Tendriakov. Poezia este reprezentată de versuri din cele mai diferite epoci, de la Derjavin la Maiakovski şi Miezelaitis.

O plăcută surpriză pentru amatorii de literatură rusă este volumul consacrat creaţiei lui Antioh Cantemir, ale cărui versuri se află la temelia literaturii culte ruse. Volumul, în traducerea lui Virgil Teodorescu şi cu o prefaţă de Paul Cornea, este însoţit de comentarii bogate, cu caracter filologic şi istoric.

Chiar de la deschiderea „Decadei", standul cărţii de artă a cunoscut o deosebită animaţie. Cîteva volume masive, cu izbutite reproduceri în culori şi albnegru, sînt consacrate bogatelor colecţii de artă ale Ermitajului. Un volum, apărut sub redacţia lui V. N. Lazarev, închide, între coperţile sale, într-o suită de planşe impresionante, creaţia marelui pictor rus din secolul al XV-lea, Andrei Rubliov. Acelaşi stand cuprinde, de asemenea, un număr de volume consacrate creaţiei lui Renato Guttuso, picturii engleze, sculpturii antice etc.

Un spaţiu important este rezervat literaturii tehnico-ştiinţifice şi manualelor pentru diferite grade de învăţămînt. Dintre numeroasele volume aflate în standurile acestui sector cităm : „Mecanica" de L. Landau şi Em. Lifşiţ, „Bazele automatizării în industria uşoară" de S. A. Avaer şi A. A. Zingman, „Curs de mecanică teoretică" de A. A. Iablonski.

ZILELE CULTURII SOVIETICE

Expoziţia „Cartea sovietică"

Expoziţia „Cartea sovietică" este, de cîteva zile, o gazdă primitoare pentru vizitatorii ce se opresc cu interes în faţa numeroaselor ei standuri cu tipărituri din cele mai diferite domenii de activitate editorială. Expoziţia reflectă astfel cu exactitate ritmul viu şi preocupările multilaterale ale editurilor sovietice.

Standurile consacrate cărţii de ştiinţă cu multiplele ei aspecte mai vechi şi mai noi : matematică, fizică, chimie, electronică, cibernetică, atomistică, teoria informaţiilor, automatizare, biologie, medicină etc. dau o imagine sintetică asupra dezvoltării realmente impresionante a gîndirii ştiinţifice în U.R.S.S. şi a utilizării tot mai largi a noilor cuceriri ale ştiinţei în toate domeniile activităţii omeneşti.

Literatura beletristică este şi ea bine reprezentată, începînd cu literatura clasică rusă şi terminînd cu literatura modernă rusă şi a celorlalte popoare ale U.R.S.S. Numele unor scriitori celebri, de mult cunoscuţi în ţara noastră, se îngemănează cu ale unor scriitori foarte tineri, care îşi croiesc acum drum spre inima cititorilor. Bogata activitate de traducere în limba rusă a celor mai reprezentative opere din literatura universală este, de asemenea, bine exprimată în cuprinsul expoziţiei.

Artele plastice, muzica, teatrul, cinematografia îşi au şi ele standurile lor.

O secţiune a expoziţiei este consacrată literaturii române traduse şi editate în U.R.S.S. Numeroşi scriitori români, clasici, moderni şi contemporani, au transmis cititorilor sovietici, prin intermediul operelor lor, mesajul literaturii noastre, cu întreaga ei originalitate, cu acea spiritualitate distinctă ce-i conferă un loc trainic şi de onoare în ansamblul literaturii universale. Tirajele în care au fost editate operele scriitorilor români în U.R.S.S. dovedesc că ele au găsit o largă audienţă în rîndurile cititorilor sovietici, alcătuind un capitol important din relaţiile culturale dintre cele două ţări.

★

Deschisă sub egida Bibliotecii Centrale de Stat şi a Consiliului General A.R.L.U.S., în strada Biserica Amzei nr. 5—7, Expoziţia „Cartea sovietică" poate fi vizitată pînă la 15 noiembrie, a.c.

1917 **7 NOIEMBRIE** 1966

Lovitura de tun a „Aurorei"

...Remorcherele aduseseră de la Kronstadt o şalandă plină cu obuze care fură rapid depozitate în magazia de muniţii a navei. Către miezul nopţii „Aurora" era gata de luptă. Posturile de santinelă fură dublate. Patrulele îşi făceau rondul în apropierea debarcaderului, în faţa porţilor uzinei, pe podul Kalinkin. De la Smolnii ni se aduse ordinul ca circulaţia pe podul Nikolai, demontat de cadeţi, să fie restabilită.

S-a hotărît ca crucişătorul să fie adus în apropierea podului. Am dat instrucţiuni să se ridice presiunea în căldări şi să se mărească viteza, apoi m-am dus în cabina comandantului pe care-l înştiinţai că „Aurora" trebuie să se apropie de podul Nikolai. Mi-a răspuns cu un aer posac că, întrucît Neva n-a mai fost dragată de la începutul războiului, nava riscă să eşueze pe un banc.

Am intrat atunci în careul ofiţerilor şi le-am adus şi lor la cunoştinţă că crucişătorul trebuie adus pe Neva. Nici unul dintre ei n-a vrut, însă, să-şi asume conducerea. Cînd am dat să ies, m-am întornat şi le-am declarat tăios :

— Domnilor ofiţeri, vă rog să nu ieşiţi pe punte.

Apoi am chemat cîteva santinele de încredere, le-am postat în faţa cabinei şi am acoperit hublourile cu capacele metalice de siguranţă. Dar cum să ducem la îndeplinire hotărîrea Comitetului militar revoluţionar ? Pilotul şef Zaharov ne propuse să reperăm canalul cu ajutorul unei sonde obişnuite. Îmbrăcat într-o scurtă, el îşi puse centironul cu revolverul, îşi atîrnă o lampă electrică pe piept, se urcă într-o barcă şi dispăru în noaptea de catran. După vreo oră şi jumătate se înapoie, urcă la bord şi îmi întinse, încîntat de sine însuşi, o foaie de hîrtie pe care trasase intinerarul — rezultat al sondajelor — pe care „Aurora" trebuia să-l urmeze pe canal.

— Crucişătorul va trece, îmi spuse.

Înarmat cu hîrtia mă întorsei la comandant care, însă, şi de data aceasta refuză să ia comanda. În faţa situaţiei, ordonai arestarea tuturor ofiţerilor şi urcai, împreună cu Lipatov şi Zaharov, pe puntea de comandă. Maşinile începură să duduie şi telegraful fu împins la poziţia „Înainte !" „Aurora" se desprinse de chei şi, în mijlocul unui întuneric de nepătruns, se angajă pe firul Nevei. O santinelă mă opri :

— Comandantul vrea să-l vadă pe comisar.

— Adu-l aici.

Întunecat la faţă, speriat, comandantul navei apăru pe pasarelă.

— Nu pot permite, îmi spuse fără să mă privească, ca „Aurora" să eşueze pe un banc. Primesc să conduc nava pînă la pod.

— De acord...

Ploaia răpăia cu putere, forţa vîntului creştea. Proiectoarele scrutau cerul.

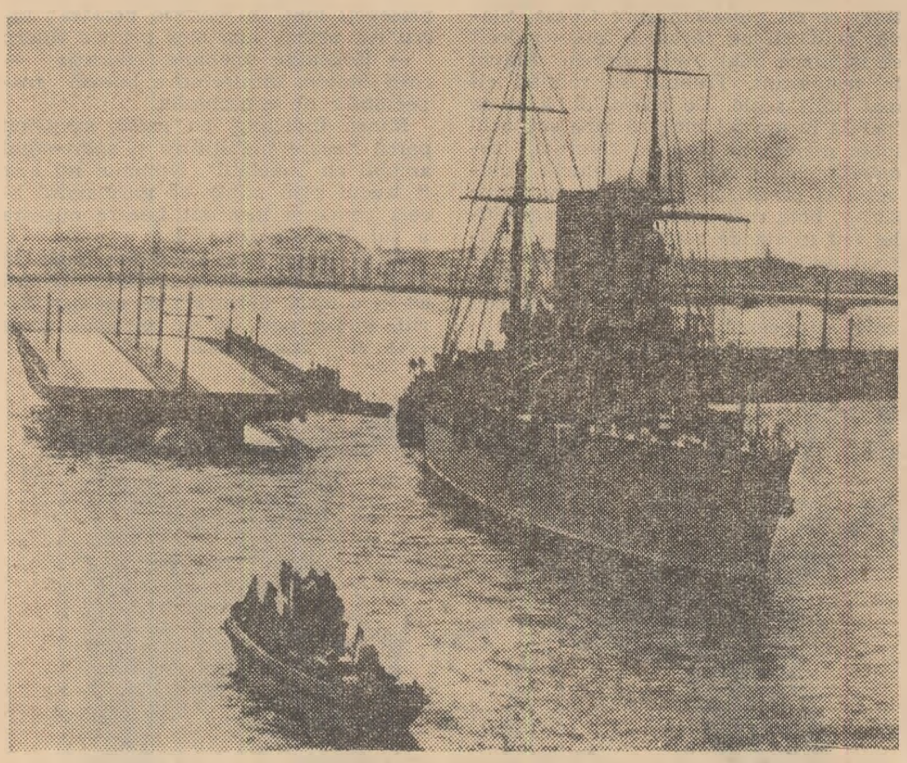

O fotografie recentă a crucişătorului „Aurora". În drum spre o nouă dană.

La ora trei şi jumătate „Aurora" ajunse la pod pe care-l ilumină cu reflectoarele după care aruncă ancora. Într-adevăr, unul din arcuri era demontat. Electricienii navei coborîră într-o barcă, acostară la mal şi puseră în funcţiune mecanismele podului. Arcurile fură reunite şi detaşamentele soldaţilor şi gărzilor roşii, sosite din insula Vasilievski, porniră să treacă.

Cîteva ore mai tîrziu, „Aurora" capta istoricul mesaj adresat cetăţenilor Rusiei : „Guvernul provizoriu a fost răsturnat..." Dinspre Palatul de Iarnă, asediat de poporul înarmat, răsunau focuri de armă şi ţăcănit de mitraliere. O barcă se apropie de „Aurora". Un agent de legătură al Comitetului militar revoluţionar aduse ordine. La ora nouă, Guvernul provizoriu trebuia să se predea. În caz de împotrivire pe fortăreaţa Petru şi Pavel urma să se aprindă un semnal roşu, la care „Aurora" trebuia să tragă o lovitură oarbă de tun, semnalul începerii asaltului Palatului de Iarnă.

Atmosfera devenea din ce în ce mai încordată. Pe mal, împuşcăturile continuau să răpăie. Se făcuseră orele nouă şi treizeci şi cinci şi pe fortăreaţă încă nici un semnal.

— Semnalul, semnalul !

O sclipire puternică apăruse în ceaţă. Erau orele 9,40. Am comandat :

— Piesa din prova, foc !

O scînteiere orbitoare, apoi pe Neva, pe cheiuri, în piaţa Palatului de Iarnă izbucni o imensă larmă. Printre rafalele de mitralieră răsuna un „Uraa !" formidabil, semn că ai noştri porniseră la asalt. Am ordonat, pentru orice eventualitate, ca tunul să fie reîncărcat, de data aceasta cu un proiectil adevărat.

— Proiectoarele ! Repede !

Agitîndu-şi bonetul, un agent de legătură alerga din răsputeri :

— Nu mai trageţi. Ai noştri au pătruns în palat !

— Uraa, tovarăşi ! Trăiască Puterea Sovietelor !

A. Belîşev
Comisarul crucişătorului „Aurora"

★ ★

Atlasul lui Lenin

„Pe coridorul pustiu încă la ora aceea se auzeau paşi repezi, apăsaţi. Era V. I. Lenin care se grăbea ca de obicei spre cabinetul lui de la Sovnarkom. După ce cuprindea cu privirea masa de lucru pe care se şi afla corespondenţa (în care telegramele de pe front ocupau un loc aparte) el izbutea să memoreze şi mai apoi să citeze cuvînt cu cuvînt conţinutul telegramelor, fără să le mai privească o dată, şi reţinînd cifrele cu o precizie uimitoare...

După ce citea telegramele trecea rînd pe rînd, de la un perete la altul. Peste tot atîrnau hărţi şi pe toate erau însemnate de mîna lui cele 14 fronturi pe care duşmanul din afară atacase tînăra noastră republică socialistă..."

Sînt rînduri despre Lenin scrise de Vladimir Dmitrievici Bonci-Bruevici

În cabinetul de lucru al lui Vladimir Ilici existau însă cîteva hărţi pe care el le folosea mai des decît pe altele. Colaboratorii Sovnarkomului pomeneau de multe ori de un modest atlas numit „Căile ferate ale Rusiei", editat în 1918 la Petrograd de întreprinderea cartografică a lui A. Ilin.

„Dintre îndreptarele pe care Vladimir Ilici le folosea permanent exista unul, al căilor ferate, care era nelipsit de pe masa lui de lucru" îşi aminteşte L. A. Fotieva.

Această carte de căpătîi în adevăratul înţeles al cuvîntului este amintită şi în alte povestiri despre Vladimir Ilici... În mai 1919 a sosit la Moscova de pe Frontul de est S. S. Kamenev, fost ofiţer în vechea armată, dar trecut de partea Revoluţiei îndată după victoria ei cînd a servit cinstit în Armata Roşie. V. I. Lenin l-a invitat la Kremlin şi l-a rugat să-i vorbească despre situaţia pe Frontul de est.

„Cum am început să raportez, Vladimir Ilici a desfăcut atlasul „Căilor ferate ale Rusiei" editat de Ilin şi a trebuit să-mi fac raportul după acest material cartografic. N-am să uit niciodată o hartă pe care erau trasate numai reperele cele mai importante. De emoţie mi-au dispărut subit din minte toate numele de sate în care se aflau unităţi ale Armatei Roşii şi se dădeau lupte. Dîndu-şi seama, probabil, de situaţia dificilă în care mă aflam, Vladimir Ilici mi-a venit în ajutor cu tot felul de întrebări la care mi-a fost mai uşor să răspund".

Păstrat acum în Arhivele centrale de partid ale Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S., atlasul este socotit — pe bună dreptate — ca o piesă de mare valoare. Filele lui cuprind adnotări făcute chiar de mîna lui Vladimir Ilici... Puncte reprezentînd oraşe şi gări încadrate în cerculeţe. Denumiri de oraşe şi aşezări notate cu scrisul avîntat, caracteristic, al lui Lenin. Indicaţii în legătură cu distanţa dintre anumite noduri de cale ferată...

De altfel, hărţile acestui atlas reflectă nu numai bătăliile de pe frontul războiului civil, ci şi primii paşi în construcţia economiei socialiste... Pe vremea aceea criza de combustibil era unul din duşmanii cei mai înverşunaţi şi mai periculoşi ai revoluţiei. Industria distrusă de război era ameninţată de pieirea prin înfometare. Dar tînărul stat sovietic a biruit şi acest duşman. În acele zile grele pentru ţară, V. I. Lenin se gîndea la noi regiuni de unde s-ar fi putut extrage ţiţei şi cărbune. Pe harta nr. XVIII Vladimir Ilici a încercuit o zonă bogată în ţiţei pe rîul Emba din nord-vestul Kazahstanului şi altă zonă cu zăcăminte de cărbune în regiunea Aktiubinsk.

Astăzi, după patru decenii şi jumătate, e pasionant să reînvii după cărţi şi documente de arhivă evenimentele notate de mîna lui Lenin. Să reînvii figurile eroilor revoluţiei şi războiului civil, faptele lor vitejeşti ascunse în aceste cerculeţe şi liniuţe, cifre şi adnotări !

Cercetătorii sovietici au făcut primii paşi pe acest drum şi rezultatele căutărilor lor au fost publicate în prefaţa la catalogul cărţilor din biblioteca personală a lui V. I. Lenin editat anul trecut. Prefaţa încearcă să explice semnificaţia unor însemnări de pe hărţile aflate în atlas. Evident, sînt numai supoziţii...

În harta nr. XIV, de pildă, este încercuită reţeaua de căi ferate din zonele cursului mijlociu al Volgăi, Uralului şi Transuralului. În partea de vest a hărţii se află oraşele Veatka, Kazan, Samara, în sud Orenburgul, în est Tiumenul, Kurganul, Kustanai. Oraşele şi gările din Uralul industrial : Lunievka, Kalino, Gornoblagodatskaia, S. Donato, Egorşino sînt şi ele încercuite. Cînd s-a întîmplat asta ? Cu siguranţă că în vara anului 1919 cînd Armata Roşie a trecut la atac, pe Frontul de est şi l-a alungat pe Kolceak din Ural. Prin orăşelele şi aşezările amintite au înaintat spre răsărit ca un torent nimicitor unităţile Armatei a treia a Frontului de est, regimentele şi diviziile cărora V. I. Lenin le-a adresat la 1 iulie 1919 următoarea telegramă de felicitare :

„Simbirsk.

Consiliul revoluţionar militar al Frontului de est.

Copie pentru Statul major al Armatei a treia.

Felicit eroicele trupe roşii care au cucerit localităţile Perm şi Kungur. Un salut fierbinte eliberatorilor Uralului. Orice s-ar întîmpla trebuie să duceţi această misiune pînă la capăt. Este foarte necesar să mobilizaţi neîntîrziat toţi muncitorii din uzinele eliberate ale Uralului. Trebuie găsite noi metode revoluţionare de a-i încadra neîntîrziat în armată pentru a lua locul celor obosiţi care să fie trimişi la odihnă în sud. Comunicaţi regimentelor prima parte a telegramei.

LENIN"

Dar să ne oprim doar la o însemnare făcută pe această hartă, la un cerculeţ trasat de mîna lui Vladimir Ilici. La cerculeţul care înconjoară marele nod de cale ferată Egorşino (azi Artemovski) situat la nord-est de Ekaterinburg (Sverdlovsk). ...Lucrările de istorie a războiului civil arată că la 19 iulie 1919, la 12 kilometri de gara Egorşino o grupare de cavalerie a Armatei a treia de sub comanda lui N. D. Tomin s-a angajat într-o bătălie cu unităţi ale armatei lui Kolceak care, după ce se retrăseseră în dezordine timp de mai multe zile, au reuşit în cele din urmă să-şi creeze o poziţie fortificată în această zonă.

A fost o bătălie crîncenă.. Albgardiştii s-au aflat la un moment dat în situaţia de a nu mai putea da înapoi : armatele generalului Pepeleaev erau în pericolul de a fi complet rupte de restul armatei lui Kolceak datorită intervenţiei cavaleriştilor roşii ai lui N. D. Tomin. Această grupare de cavalerie, care intrase în luptă cu numai cinci zile în urmă, străbătuse pînă atunci cîteva sute de kilometri, eliberase uzinele din Verhne-Taghil, Neviansk, Visimo-Şaitan şi distrusese pe o porţiune calea ferată Ekaterinburg — Nijni Taghil. Armata lui Kolceak abia izbutise să se salveze, drumurile pe care se retrăsese în panică erau presărate cu căruţe şi tot felul de armament.

Dar nici lîngă Egorşino albgardiştii lui Kolceak nu au putut ţine piept marşului impetuos al cavaleriştilor roşii. La 19 iulie gara a fost curăţată de albi. Apoi gruparea de cavalerie a pornit vijelios mai departe, spre răsărit şi, curînd, inamicul a fost alungat şi din Irbit, Kamîşlov, Dolmatov şi Kurgan.

Ce fel de om a fost comandantul acestui grup de cavalerie ?

Nikolai Dmitrievici Tomin este unul din legendarii eroi în care abundă epoca Revoluţiei din Octombrie şi a războiului civil. Originar din Orenburg, el a slugărit la negustorii şi fabricanţii de ulei din acest oraş. În primul război mondial a luptat pe frontul german şi a fost de două ori decorat cu Crucea Sfîntul Gheorghe. La începutul Revoluţiei din Octombrie, subofiţerul de cazaci Tomin a condus o divizie de cazaci din Orenburg prin Ucraina hatmanilor şi s-a adresat către C.C. al partidului bolşevicilor cu rugămintea de a trimite această divizie în Uralul de sud ca să lupte împotriva contrarevoluţionarilor conduşi de hatmanul Dutov.

Împreună cu V. K. Bliuher, Tomin a condus eroic lupta partizanilor din Ural în vara lui 1918.

Dar cîte nu s-ar mai putea povesti mergînd pe urmele însemnărilor făcute de Lenin pe hărţile din acel atlas al căilor ferate ! Pe urmele adnotărilor făcute pe marginea evenimentelor care le-au prilejuit !

A. Şamaro

reportaj

„HERR DOKTOR" CADE ÎN CAPCANĂ

Urmele duc spre țărm (XV)

Odesa 1933. Otto Grün, secretarul Consulatului german din oraș, a făcut cîteva călătorii suspecte la Nijnelimansk, centru industrial care executa o comandă specială pentru flota militară sovietică. Alexei Karotin, Leonid Slavin și Kirill Rostovțev, lucrători ai serviciului de contrainformații sovietic, primesc misiunea să stabilească motivul deplasărilor lui Otto Grün. Și, din treaptă în treaptă, ei dau de firul unei afaceri complicate. Bănuielile cad asupra lui Gheorghi Karlovici Wehrman, jurisconsult la „Exporthleb" și asupra inginerului Șevțov, acesta din urmă fiind chiar demascat ca transmițător de documente secrete. Între timp mai apare o figură suspectă : ospătarul Kuzma Danilîci.

Tot drumul pînă la Odesa nu m-am simțit deloc în apele mele. Îmi reproșam că plecasem într-un moment atît de critic. Poate că mai bine ar fi fost să fi luat telefonic legătura cu Nilin ori chiar cu Lisiuk și să le fi explicat că era imposibil să plec tocmai acum din Nijnelimansk. Căci trebuia să acționăm în cinci sau, mai exact, în șase direcții, cea mai proaspătă fiind ospătarul Kuzma Danilîci care, dacă era să dăm crezare informațiilor culese de Slavin, era un individ cam ciudat. În orice caz a avut o viață aventuroasă. În tinerețe a încercat mai multe meserii. Cu puțin timp înainte de războiul mondial a plecat din Ucraina în Extremul Orient ; acolo a strîns ceva bani și a deschis la Vladivostok o tavernă pentru marinari ; n-a trecut, însă, multă vreme și a renunțat la local ca să se angajeze bufetier pe un cargou care făcea curse pe ruta Vladivostok — Nagasaki — Șanhai — Port-Arthur — Hong Kong. După revoluție și în timpul N.E.P.-ului a fost chelner la Vladivostok, dar apoi a simțit iar chemarea mării și a lucrat cinci ani ca bufetier pe diverse vase, navigînd regulat între Japonia, China și Singapore. Cu doi ani în urmă, însă, chinuit de dorul de patrie a abandonat totul și s-a întors la Nijnelimansk. Restaurantul „Inturist" l-a angajat imediat întrucît era un ospătar bun, vorbea curent cîteva limbi, între care și japoneza și știa să se poarte cu străinii.

Putea fi deci socotit o figură interesantă, mai ales că din nou era vorba despre Japonia și despre japonezi... Nu era exclus să fi fost o simplă coincidență, dar parcă erau prea multe coincidențe... Dacă luam în considerare informațiile primite din Moscova la începutul deplasării noastre la Nijnelimansk și anume interesul arătat de japonezi față de acest oraș, interes foarte justificat pentru ei, aveam motive să fim circumspecți. Și apoi prietenia lui Grün cu Mitani...

Wolf, Wehrman, Sturm, instructorii militari, Șevțov, Kuzma... Cum să dezlegăm misterul ? Asta era întrebarea care mă frămînta în timp ce călătoream spre Odesa.

O masă agreabilă

...N-am să relatez amănunțit desfășurarea consfătuirii, mai exact a „duelului" dintre Lisiuk și Nilin, în cursul căruia Piotr Fadeici m-a sprijinit din nou salvînd în felul acesta operația.

Lisiuk a ascultat atent argumentele imbatabile ale lui Nilin, după care l-a întrebat :

— Ce propunere ai ?

— Karotin să ducă acțiunea pînă la capăt.

— Amînăm hotărîrea pînă mîine — a replicat Lisiuk.

— Tovarășe director — i-am spus atunci — în noaptea asta trebuie să ajung cu orice preț la Nijnelimansk. E foarte necesar, nu pot amîna. Vă rog să-mi îngăduiți să plec.

— Pleacă. Ai să afli acolo hotărîrea mea.

În după amiaza zilei de 15 august, în timp ce eu plecasem spre Odesa, Slavin și Kirill nu făcuseră altceva decît să mănînce. Mai întîi coborîse Slavin în restaurant. Trebuia să rămînă cît mai mult acolo. De aceea, după ce se instală în așa fel încît să aibă sub ochi toate mesele lui Kuzma Danilîci, comandă chelnerului cinci feluri : ciuperci și păstrugă în aspic — ca aperitiv —, borș rece felul întîi și mușchiuleț (cu salată de roșii), felul doi, atrăgînd totodată atenția să fie fript englezește, în sînge, iar ca desert înghețată cu fructe glasate și, bineînțeles, cafea turcească.

În ciuda vîrstei înaintate și a constituției nu prea robuste, Kuzma Danilîci era îndeminatic și îndatoritor ; un ospătar dintre aceia cărora apetitul clienților le face parcă o deosebită plăcere. Și Slavin se pricepea să laude o mîncare bună ; la fiecare cuvînt măgulitor al lui, pe chipul brăzdat de cute al bătrînului se așternea un surîs blînd.

La mesele lui Kuzma Danilîci se mai aflau cîțiva inși, dar nici unul nu-i da de bănuit lui Slavin.

— Am auzit că restaurantul dumneavoastră e plin de străini — îl întrebă el la un moment dat pe chelner.

— Dar văd că nu-i chiar așa.

— Nu e încă timpul, stimate tovarășe — îi răspunse bătrînul. — Străinii vin mai tîrziu.

— Și chiar vin mulți ?

— Destui, de ce să mînii pe Dumnezeu.

— Cei mai mulți sînt din oraș sau de prin alte părți ?

— Dar cine-i mai știe, stimate tovarășe, ei nu spun, noi nu-i întrebăm. Treaba noastră este să-i servim : așezăm masa, luăm comanda, aducem mîncarea, facem nota de plată și **adieu, monsieur ! Aufwiedersehen !** — În glasul ospătarului se simțea o undă de amărăciune.

— Nu știu dacă-i chiar așa. După părerea mea ospătarul e figura principală a unui restaurant. Totul depinde de el. De felul cum servește, cum se poartă.

— Glumiți, tovarășe — rosti măgulit bătrînul. — De altminteri văd că vă pricepeți bine în meseria noastră ; lucru rar astăzi, mai ales printre tineri.

— Educația, unchiule, educația — rosti Slavin, înfulecînd o bucată respectabilă de mușchiuleț.

Mîncă îndelung, cu poftă, savurînd parcă fiecare înghițitură și sporovăind amabil cu „unchiul". Nimănui nu i-ar fi trecut prin minte că gurmandul acela urmărea încordat fiecare mișcare a lui Kuzma Danilîci.

Masa se prelungi două ore bune. În timp ce sorbea cafeaua, Slavin observă că la o masă alăturată se așezase Kirill. Putea, deci, să se retragă. Avea cine să-l înlocuiască.

Desen de **O. Vukolov**

Kirill rămase și el în restaurant vreo două ore, fără să observe însă nimic demn de luat în seamă.

În cursul nopții păziră cu rîndul casa lui Kuzma : mai întîi Kirill cu Grișa Lialko, apoi Slavin cu Serghei Ivanov. Dar nici noaptea nu se întîmplă nimic deosebit.

Întîlniri, întîlniri...

Kuzma Danilîci nu se arătă înainte de ora două. Dormise bine probabil. La trei ieși din casă, îngrijit îmbrăcat, într-o cămașă albă de mătase, cu gulerul brodat și încinsă cu un șnur, și el de mătase, cu franjuri. Acum nu mai mergea, însă, adus de spate, părea mai înalt și mai zvelt, iar cămașa de mătase îi îmbrăca bine umerii lați, puțin încovoiați ; pe scurt nu era încă un bărbat de lepădat...

Porni agale prin oraș, cu pasul unui om fără griji, care cîștiga bine și dorea să-și petreacă timpul liber după pofta inimii. Intră prin magazine, dornic să vadă ce mărfuri noi mai apăruseră între timp ; dădu o raită prin piața de zarzavat, se interesă de prețul mărfurilor de sezon — legume și fructe —, mai schimbă o vorbă-două cu niște precupeți, își exprimă nemulțumirea că țăranii își vindeau prea scump produsele, întrebă pe un bătrîn cum se prezenta recolta și, după ce bău la un chioșc o halbă de bere rece, porni mai departe.

Pînă la ora 5 mai era destul timp. Arșița încingea, nemiloasă, căsuțele albe, firmele, copacii care străjuiau strada, pietonii, grămezile de pepeni... Slavin, care mergea pe partea cealaltă a trotuarului, în așa fel încît să nu-i scape din ochi pe ospătar și pe Kirill, ce se ținea în urma acestuia, se întreba disperat : „Nu cumva Kuzma ăsta are de gînd să umble așa pînă la 5 ? Barem dacă s-ar mai odihni puțin, afurisitul".

Scurt timp după asta, de parcă ar fi auzit glasul interior al lui Slavin, Kuzma Danilîci intră într-un părculeț umbros și se așeză pe o bancă de sub un tei stufos, apoi își descheie nasturele de sus al cămășii și se răsturnă cu vădită plăcere pe spătarul băncii. Kirill se plasă la capătul aleii iar Slavin rugă o pereche de îndrăgostiți să-i facă și lui loc pe o bancă din mijlocul aleii. Prin parc treceau tot felul de oameni ; unii nu se opreau, alții își găseau loc pe cîte o bancă și se așezau să se odihnească la umbra copacilor. Nu era, dar, de fel surprinzător că printre ei se afla și un ins cu aer de intelectual, cu ochelari și un ziar în mînă. Dar fiindcă se așeză lîngă Kuzma Danilîci, el atrase îndată luarea aminte a lui Slavin și Kirill. În afară de asta era și ora patru și jumătate. Cine le garanta că eventualul „partener" al lui Kuzma trebuia neapărat să fie foarte punctual ? Nimeni. Așa încît, poate că era chiar omul așteptat. Cetățeanul cu ochelari se comporta, însă, foarte obișnuit : desfăcu ziarul și începu să-l citească liniștit și atent. După ce studie îndelung pagina întîia, trecu la cercetarea celei de a doua, apoi la a treia și într-un tîrziu la ultima. Și numai după ce parcurse și anunțurile, parcă cu conștiința datoriei împlinite împături ziarul și își îngădui cîteva clipe de răgaz, ridicîndu-și privirea meditativă către coroanele bogate ale copacilor. Nu se odihni, însă, decît cîteva minute. Și, după ce-și privi ceasul de buzunar prins de un lănțișor, se ridică încet și porni agale spre ieșire.

Ospătarul nu-i dădu însă nici cea mai mică atenție. De ce ? Să nu fi fost oare omul pe care-l aștepta ?

Dar nu trecu mult și Kuzma începu să se foiască pe bancă și să privească în jur. Apoi se ridică și el și se îndreptă spre poartă. Era cinci fără cinci. Slavin și Kirill îl urmară.

La cinci și cinci, Kuzma Danilîci intră într-o bodegă în aer liber, tixită de clienți. Nu exista decît un singur loc liber, la o măsuță din fundul bodegii. Pe scaunul de paie se afla o servietă. Kuzma se îndreptă într-acolo și Slavin observă că, după ce se înclină politicos și spuse ceva inșilor de la masa de acolo, unul din ei ridică servieta și ospătarul se instală comod.

Slavin și Kirill erau într-o situație foarte delicată. Nu puteau rămîne în local pentru că nu aveau loc. După cum nu puteau nici să se plimbe printre mese întrucît ar fi dat de bănuit. N-ar fi fost exclus ca Kuzma să-i recunoască. Nu le rămînea dar decît să-și supravegheze omul de afară. Slavin observă, însă, că pe unul din vecinii lui Kuzma îl cunoștea ; era Vasili Klementievici Podoliako, contabil șef la spațiul locativ orășenesc. Curînd, între comeseni se înfiripă o discuție însuflețită. În timp ce sorbea dintr-o halbă de bere și gesticula, Kuzma Danilîci povestea vecinilor un lucru interesant, pesemne, deoarece aceștia îl ascultau cu plăcere și chiar făceau haz. Slavin se enervă ; nici el, nici Kirill n-ar fi putut să vadă dacă Kuzma Danilîci ar fi strecurat ceva vreunuia dintre vecini. Curînd, însă, Podoliako și un alt comesean, un ins șters, de vreo patruzeci de ani, plătiră și ieșiră în stradă. Acolo se opriră, își luară rămas bun și fiecare porni în altă direcție.

— Du-te după cetățeanul necunoscut — îi șopti Slavin lui Kirill.

V.Ișimov și A. Lukin

(Va urma)

CINEMA

eceniul iudmilei Gurcenko

'entru prima dată s-a vorbit de dmila Gurcenko în 1956. Era stuată în anul III la facultatea de acie a Institutului unional de cinemarafie şi a interpretat rolul principal comedia lui Eldar Riazanov „Noapte carnaval".

Mi-a fost foarte uşor să joc în oapte de carnaval" — îşi aminteşte riţa. Rolul se potrivea aşa de bine starea mea de spirit de atunci încît i n-a fost nevoie să mă gîndesc a mult cum să joc şi ce să joc. A t unul din cazurile cînd e imposibil explici — ţie şi celor din jur — proul de elaborare a rolului, iar succe, dacă îl ai, pare neaşteptat, intimtor, nemeritat".

n această mărturisire actriţa este rte modestă. Realitatea e că ea a ufleţit un personaj destul de lipsit substanţă, de o identitate precisă. dacă i se pare că rolul nu i-a cerut rturi, e pentru că a împrumutat eroi incolore propria-i personalitate, s-a at pe sine însăşi.

Peste zece ani, în 1966, s-a vorbit de Liudmila Gurcenko, mai exact o nouă Liudmila Gurcenko — tradiană. Într-adevăr, ea interpretează ul principal în filmul lui Vladimir ngherov „Aşezare muncitorească", alizat după un scenariu de Vera nova.

Maria Pleşceeva este soţia unui inlid de război — orb — care se lasă borît de infirmitate şi începe să bea. aţa lor de familie se destramă. Maria mai poate răbda şi, într-o zi, îşi băiatul şi pleacă de acasă. Dar băul nu vrea să-şi trădeze tatăl şi

ge pe drum de lîngă maică-sa, încîndu-se la el. Mult mai tîrziu se întoarce şi Maria acasă. Iată cum conceput actriţa această scenă :

„Ţineam poşeta cu amîndouă mîinile n-am lăsat-o nici atunci cînd mi-am os paltonul şi m-am aşezat pe scaun. aria se agăţase de această poşetă cu ni şi acte de parcă n-ar fi fost încă asă, ci în tren, printre oameni străi. Şi chiar aşa se şi simţea, străină casa ei, neliniştită, speriată".

În deceniul care s-a scurs între este două date memorabile din caera ei, actriţa a jucat în cîteva filme : ata cu ghitara", „Roman şi Franesca", „Cerul Balticii" (prima întîlnire cu regizorul Vengherov care i-a acordat atunci un credit nelimitat şi care acum i-a rezervat rolul Mariei fără să mai admită altă candidatură), „Îmblînzitorii de biciclete", „Însurătoarea lui Balzaminov", „Se construieşte un pod" etc.

Dar Liudmila Gurcenko nu face numai filme. Ea este actriţă la teatrul „Sovremennik", unde joacă într-un repertoriu foarte variat. Şi, să nu uităm, cîntă. Concertele ei se bucură întotdeauna de o mare audiţie la public.

arta

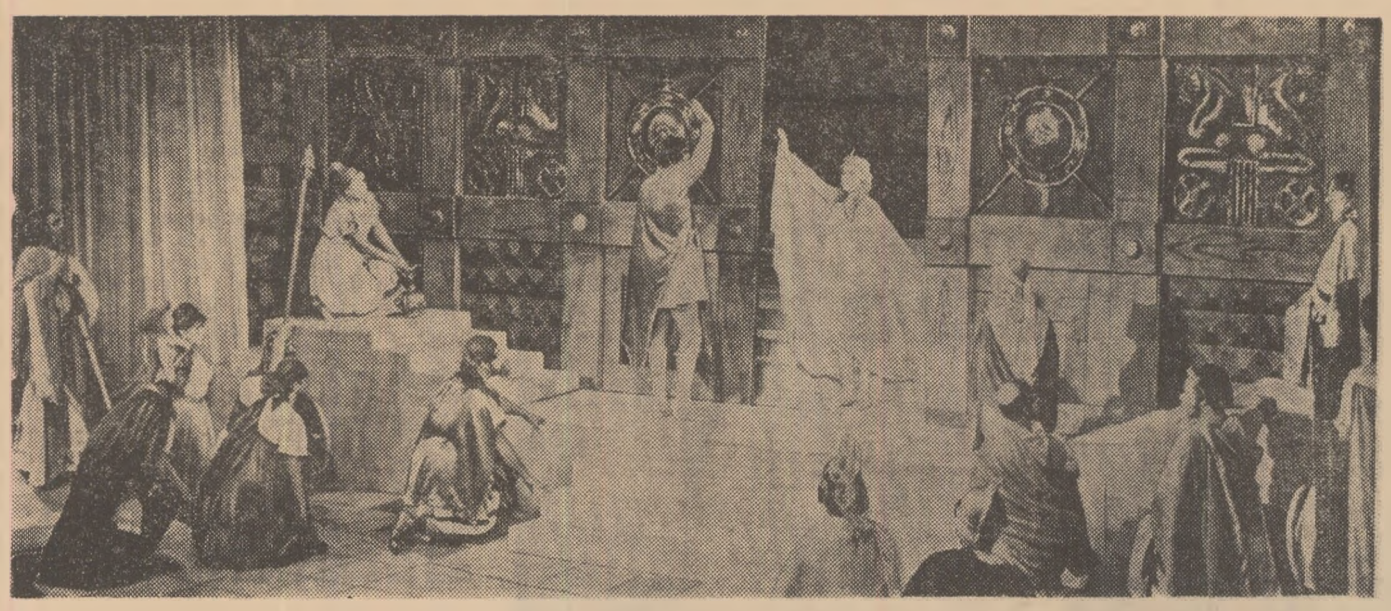

Teatrul de dramă din Murmansk şi-a deschis stagiunea cu „Războiul Troiei nu va avea loc" de Giraudoux. În fotografie, scenă din spectacol.

TEATRU

Trei surori sînt „Trei surori"

De cîtva timp, la Paris, trei binecunoscute actriţe sînt surori nu numai în viaţa particulară, ci şi pe scena teatrului Hebertot. E vorba de Marina Vlady, Odile Versois şi Hélène Vallier. Ele îşi văd astfel împlinit un vechi vis, acela de a juca împreună în „Trei surori" de Cehov.

Spectacolul — a cărui premieră s-a bucurat de un mare succes — este de altfel şi realizarea unei vechi intenţii a regizorului André Barsacq, directorul teatrului „L'Atelier".

De ce a montat, însă, directorul „Atelier"-ului piesa pe podiumul unui alt teatru ? Vina o poartă... Dostoevski. În stagiunea trecută, Barsacq a pus în scenă o versiune dramatizată a romanului „Idiotul", încredinţînd rolul prinţului Mişkin tînărului actor Philippe Avron (Fifi înaripatul şi ţăranul ghinionist din „Serbările galante"). Succesul spectacolului a fost atît de mare (Philippe Avron a fost decretat revelaţia stagiunii, Barsacq a primit oferte să regizeze „Idiotul" la Londra şi Amsterdam), încît a rămas în repertoriu şi anul acesta. Dar o veche tradiţie franceză şi — nu mai puţin — considerente financiare, fac ca un teatru să prezinte seară de seară aceeaşi piesă, „L'Atelier" fiind ocupat cu „Idiotul", cele „Trei surori" s-au mutat la Hebertot.

„Idiotul" şi „Trei surori" nu epuizează însă, lista pieselor ruseşti jucate la Paris. Patru ani a rezistat în repertoriul teatrului montmartrian „Tertre" piesa-monolog „Jurnalul unui nebun" după Gogol. Regizorul şi interpretul ei, Roger Coggiot, a interpretat pînă acum rolul lui Poprişcin de mai bine de o mie de ori. Iar, recent, l-a interpretat de douăzeci de ori şi în englezeşte. Invitat cu spectacolul într-un turneu în Anglia şi S.U.A., Roger Coggiot a învăţat tot textul în englezeşte.

„Théâtre de l'Art" are vechi tradiţii ruseşti. Pe scena lui a montat cunoscutul actor Georges Pitoeff multe piese de Cehov şi Gorki. Acum, ştafeta familiei a fost preluată de fiul lui, Sacha Pitoeff, care a pus în scenă la teatrul „Modern" piesa „Azilul de noapte" de Gorki.

În sfîrşit alt teatru, „Nouveautés", prezintă în a doua stagiune consecutiv, vodevilul „Vreau să-l văd pe Miusov" de Valentin Kataev, care s-a jucat şi la noi, sub titlul original — „O zi de odihnă". Rolul principal este deţinut de un actor foarte popular în Franţa, Jacques Fabbri.

Spectacolele „ruseşti" sînt foarte bine primite de public şi de presă. Aproape toate sînt însoţite de trei stele, ceea ce în sistemul de notare al ziarelor pariziene înseamnă că respectiva piesă trebuie neapărat văzută.

SURPRIZELE ANULUI

Tribulaţiile lui Paris

Vara aceasta în Anglia s-a făcut o descoperire senzaţională. A fost găsit originalul tabloului lui Rubens „Judecata lui Paris". Iată cum s-au petrecut lucrurile.

Gurile rele din capitala britanică susţin că mister Calter, proprietarul unei galerii de tablouri din oraşul englez York, îşi smulge părul din cap. De ce ? Fiindcă a schimbat o valoroasă pînză din tinereţe a lui Rubens pe cîteva rame vechi aurite. Şi într-adevăr mister Calter are de ce să fie disperat. Căci chiar aşa a procedat acum treizeci de ani.

Robert Savage, cealaltă parte a schimbului, prezintă pentru noi în această uimitoare istorie un interes mult mai mare. Deşi nici el nu ştia că intră în posesia capodoperei pierdute a lui Rubens „Judecata lui Paris". Dar Savage iubea probabil sincer pictura şi nu pierdea ocazia de a-şi îmbogăţi colecţia, alcătuită mai ales din opere ieftine. „Tablourile ne umpluseră toată casa, aşa că am fost nevoită să-i interzic bărbatului meu să mai aducă altele" — îşi aminteşte acum octogenara Eve Savage. „Totuşi nu l-am putut opri. Tabloul acesta l-a adus pe ascuns de mine, noaptea".

Din păcate, lui Savage nu i-a fost dat să afle ce comoară achiziţionase : el a murit acum cincisprezece ani. Dar văduva lui a păstrat colecţia din bătrîna casă de pe Northampton. Şi numai recent împrejurările au silit-o să facă apel la serviciile firmei londoneze de licitaţie Christie's, care desface opere de artă. Eve Savage a hotărît să vîndă cîteva tablouri, printre care şi opera marelui meşter. Aşa s-a făcut un pas spre descoperire. Primul pas, dar orb. Era nevoie de al doilea, „conştient" : Rubens trebuia recunoscut. Şi aici s-a petrecut, ca să ne exprimăm eufemistic, o mică confuzie. Tabloul n-a făcut impresie asupra experţilor firmei Christie's. Ei au luat originalul lui Rubens drept o copie făcută de un copist din secolul XVII, Lancrink. Încă puţine zile — şi ar fi răsunat lovitura fatală a ciocanului de licitaţie...

Situaţia a fost salvată de Oliver Mellard, locţiitorul inspectorului colecţiei regale de tablouri, specialist în pictura de la începutul secolului XVII. Licitaţia fusese fixată pentru ziua de 28 iulie. Cu cîteva zile înainte, Mellard a dat o raită prin depozitele firmei Christie's. Călcînd rar prin sala prost luminată, el a fost deodată atras de un tablou mare, atîrnat aproape pe tavan. „Dumnezeule, pare că-i un Rubens !" a exclamat Mellard. Şi, fără să mai zăbovească, s-a dus la Michael Jaffe, cunoscut specialist englez în opera lui Rubens. A doua zi, la 25 iulie, ora 8,30 dimineaţa, cînd firma şi-a deschis uşile, amîndoi s-au înfiinţat în faţa tabloului, de care era prinsă o tăbliţă cu indicaţia: „Lotul 183, Lancrink". Da, este mîna lui Rubens, — au hotărît cei doi specialişti. Pe directorul firmei, David Karrit, vestea l-a năucit. El s-a năpustit în sală îndreptîndu-se glonţ spre tablou. „Dumnezeule !" a fost tot ce a putut rosti.

Consiliul directorilor a fost improvizat chiar acolo pe loc. Multă vreme şi-au bătut capul cum să găsească ora cea mai potrivită pentru a studia tabloul fără să trezească bănuielile obişnuiţilor firmei. În cele din urmă au hotărît să amîne vînzarea tabloului pentru licitaţia următoare, dar să nu-l scoată din expoziţie. Secretul n-a putut fi însă păstrat pînă la capăt. A doua zi în faţa tabloului s-au perindat, chiar de la prima oră, oameni de afaceri şi reprezentanţi ai muzeelor.

În ziua licitaţiei sala era arhiplină de cumpărători. Dar cei care ţinteau „Lancrink"-ul au fost dezamăgiţi. Tabloul nu figura în listele de vînzări.

Între timp Karrit, Jaffe, Mellard şi Handy, directorul Galeriei naţionale, începuseră studiul. Şi pe măsură ce înaintau, erau tot mai convinşi că e vorba de originalul unei interesante lucrări din perioada de început a creaţiei lui Rubens.

Din păcate, tribulaţiile lui Paris nu se opresc aici. La 25 noiembrie tabloul va fi expus la licitaţie. După legile engleze, statul nu are prioritate nici chiar în achiziţionarea unor capodopere de asemenea valoare. Cine va da mai mult, acela îl va avea. Pentru ziua licitaţiei s-au pregătit de aceea nu numai cele mai mari muzee din lume, ci şi colecţionari particulari din multe ţări. Concurenţa va fi enormă. Toate speranţele Galeriei naţionale britanice sînt legate acum de generozitatea visteriei statului.

M. Zubko

Cazul Vermeer

Lumea amatorilor de pictură dezbate cu aprindere cazul unui mare artist ignorat mai bine de două veacuri, iar astăzi recunoscut ca un egal al lui Rembrandt. Puse în vînzare, oricare din tablourile lui — prezentate recent într-o fastuoasă expoziţie în sala Oranjerie din Paris — ar atinge cele mai fantastice cote cunoscute vreodată în astfel de împrejurări.

Cine este artistul ? De fapt nu se poate da nici acum un răspuns prea circumstanţial, întrucît şi astăzi se ştiu puţine lucruri despre el. Ceea ce s-a putut stabili totuşi cu precizie e că Vermeer, născut la Delft, în Olanda, în 1632, s-a însurat în 1655, s-a înscris în acelaşi an în breasla pictorilor, a avut mulţi copii şi a murit în 1675.

Din cauza sărăciei, acest geniu sărbătorit acum de toţi iubitorii de artă autentică n-a putut părăsi niciodată oraşul natal şi a avut nevoie de trei ani ca să achite suma de cinci florini pe care o datora breslei din Delft ca taxă de înscriere. Şi tot din cauza sărăciei singurele modele i-au fost soţia şi o fiică, pictate de mai multe ori în aceeaşi rochie, lîngă acelaşi scaun şi acelaşi covor — care alcătuiau toată averea familiei.

Lucrînd, de nevoie, într-un colţ de odaie lui Vermeer din Delft i-a trebuit tot geniul lui pentru a da unghiului de zid şi fragmentului de fereastră pe care le picta proporţiile unui labirint sau ale unui selenoid.

Redescoperit recent, Vermeer din Delft ocupă acum — cu o autoritate pe care nimeni nu i-o mai contestă — unul din primele locuri în galeria marilor pictori ai lumii.

Printre cele mai cunoscute tablouri cităm : „Vedere din Delft", „Lăptăreasa", „Dantelăreasa", „Femeie la fereastră", „Fată în albastru", „Fată citind o scrisoare".

V. Markov

Maşina de calculat la care lucrează Boris Filippov şi Emma Primina, colaboratori al Institutului de fizica energiilor înalte, este folosită în construcţia giganticului sincrofazotron de la Serpuhov (lîngă Moscova).

PSIHOSOMATICĂ

De la gest la caracter

● Mişcare şi individualitate ● Ce ne spun operele de artă ● Cîteva experienţe distractive ● In somn, nu „pozăm!"

Analizînd opera lui Lev Tolstoi, cunoscutul psiholog sovietic prof. K. K. Platonov a descoperit că titanul de la Iasnaia Poliana a descris 85 de nuanţe ale expresiei ochilor şi 97 de nuanţe ale zîmbetului. Fiecare expresie, fiecare gest, corespunde în esenţă unei stări emoţionale, iar modul cum aceasta se exteriorizează depinde de caracterul individului.

Artiştii şi scriitorii au intuit, de altfel, din totdeauna corespondenţa psihologică dintre aspectul exterior şi caracterul personajului. Pentru a rămîne tot la exemplul lui Tolstoi, primul contact pe care cititorul îl are cu personajul tolstoian este aspectul lui fizic: descriere corporală, îmbrăcăminte, atitudine, gest, tonalitate a vocii, particularităţi de aspect şi comportare. În felul acesta, Tolstoi închega portretul caracterologic al personajelor sale surprinse în conturul lor cel mai semnificativ.

Cum călătoriţi în tren?

Mişcările şi expresia feţii definesc, după formula fericită a unui psiholog, „individualitatea în unitatea ei centrală". Observarea unor persoane într-un compartiment de tren poate fi, de pildă, bogată în concluzii. Putem observa, astfel, indivizi care o dată instalaţi pe bancă rămîn aproape nemişcaţi privind arareori pe fereastră sau parcurgînd distraţi un ziar; sînt oameni a căror curiozitate e restrînsă şi al căror ritm de viaţă e monoton. Există apoi călători care abia instalaţi în compartiment încep să citească fără întrerupere iar la staţii, în timpul opririi trenului, abia aruncă o privire pentru a controla gara, cufundîndu-se din nou în lectură; sînt oameni cu sistem nervos echilibrat, practici şi capabili de concentrare în împrejurări neprielnice.

Putem continua experienţa. Vom observa călători ale căror gesturi măsurate şi sobre dovedesc o mare putere de inhibiţie şi dominare. Întîlnim apoi flecari indiscreţi şi cordiali sau pasageri care nu-şi pot disciplina gesturile şi domina neliniştea; sînt firi instabile, emotive, refractare disciplinei şi neputîndu-se domina.

Exemplele se pot înmulţi, după cazurile ce se pot studia sau după împrejurările de observaţie. Important este ca persoana să nu ştie că e examinată, fiindcă în această situaţie peste gesturile şi mişcările corporale individuale se suprapune o întreagă categorie de mişcări cu semnificaţie socială, destinate mediului şi „pozei".

Dar dacă gesticulaţia şi mişcările trebuie cercetate „în serie" pentru a desprinde din perindarea lor datele constante, atitudinea oferă un adevărat „instantaneu" al corpului, surprins într-un echilibru durabil.

Rîzi şi te voi cunoaşte!

Operele de artă exprimă în acest sens cel mai pregnant semnificaţia psihologică a atitudinii corpului: bucuria triumfului se desprinde expresiv din proiecţia în afară a trunchiului *„Victoriei din Samotrace"* (Luvru), concentrarea interiorizată e sugerată de îngrămădirea corpului *„Gînditorului"* lui Rodin (Muzeul Rodin), avîntul irezistibil al statuii lui Giovanni da Bologna reprezentînd pe *„Mercur"* (Muzeul Naţional din Florenţa) e ilustrat de poziţia membrelor şi destinderea plină de elan a corpului ş.a.m.d.

Interpretarea atitudinii ca şi a gestului trebuie făcută, însă, prin raportare la întregul somatic. Astfel, înclinarea capului pe spate este caracteristică în general temperamentelor stenice sau unei ostentaţii orgolioase. Dar această atitudine va fi integrată expresiei fizionomiei pentru a dobîndi acest tîlc, ea putînd explica deopotrivă extazul sau durerea (tabloul lui Montegna *„Martiriul Sfîntului Sebastian"* din Muzeul Luvru).

Un interesant cîmp de investigaţie îl constituie pentru psihosomatică oamenii adormiţi. Psihologii au relevat în numeroase studii semnificaţia poziţiilor inconştiente luate firesc de un subiect în somn şi posibilitatea discriminării acestora de atitudinile voluntare în vederea „pozei".

În ce priveşte fizionomia, mimica, valoarea semnificaţiei acestora creşte „în mişcare". Expresiile musculare ale feţei fiind variate şi de o mare mobilitate, ele pot exterioriza toată gama sentimentelor umane. „Sprîncenele şi gura se schimbă în mod diferit după cauzele plînsului" — spunea Leonardo da Vinci. Mai mult, oamenii pot fi caracterizaţi după felul cum plîng sau cum rîd. Diferitele nuanţe de rîs sînt admirabil redate de I. E. Repin în tabloul „Zaporojenii". Privind fiecare chip ne putem da seama cît de diferit reacţionează cazacii la citirea scrisorii.

Unii psihologi au mers şi mai departe, încercînd să definească chiar caracterul persoanei după rîs. Cu titlu de curiozitate, spicuim o serie de corespondenţe de acest fel: rîsul scurt şi ascuţit = răutate şi ironie; rîsul scurt în „a" = echilibru, zgîrcenie, calcul; rîsul tăcut = fineţe, diplomaţie; rîsul gros în „ho !-ho !" = bunătate, bonomie, largheţe; rîsul în „hi !-hi !" — slăbiciune de caracter, lipsă de voinţă; rîsul în „he !-he !" = ambiţie, sarcasm; rîsul în „ai !-ai !" = prefăcătorie; rîsul în „heu !-heu !" = lipsă de simţ al umorului; rîsul în „ha !-ha !" = echilibru, dispoziţie pentru umor.

Vă propunem să verificaţi „pe teren" dacă psihologii au sau nu dreptate!

GEOCRONOLOGIE

Indărăt, spre „facerea lumii"

Era un bolovan în aparenţă banal. Negru, opac, el n-a stimulat decît conştiinciozitatea profesională a cercetătorilor de la Institutul de geologie din Ural, unde fusese descoperit. Dar în laboratorul de stabilire a vîrstei absolute a formaţiunilor geologice, surpriză: „certificatul de naştere" eliberat prin metoda potasiu-argon a indicat vîrsta de 4 miliarde 300 de milioane de ani. Cum rămîne, atunci, cu vîrsta Pămîntului?

Înainte de a-i reproşa un exces de cochetărie — e, totuşi, Terra — să lămurim eventuala întrebare: în definitiv, pe cine interesează vîrsta planetei noastre? Ce importanţă are dacă e mai bătrînă sau mai tînără cu cîteva milioane de ani? Lucrul îi interesează — şi încă foarte mult — pe geologi

care, cunoscînd acest amănunt, pot determina forţele ce acţionează procesele din adîncuri, cutremurele, apariţia zăcămintelor minerale; pe biologi, care remarcă de pe acum că scara timpului, aşa cum e concepută azi, e prea strîmtă pentru a explica evoluţia vieţii pe Pămînt; pe astrofizicieni, curioşi să cunoască modul de formare a planetelor şi stelelor. Iată de ce descoperirea din Ural a făcut vîlvă în cercurile de specialitate. Cu atît mai mult cu cît nu e singura descoperire de acest fel menită să-i pună pe gînduri pe oamenii de ştiinţă.

În insulele Sf. Petru şi Pavel din Oceanul Atlantic, cercetători americani au găsit, recent, roci cu venerabila vîrstă de 4 miliarde 500 de milioane de ani. Dar să luăm lucrurile cronologic. Acum mai bine de o sută de ani, lordul Kelvin a calculat că Pămîntul e mai bătrîn de 40 de milioane de ani. Obişnuiţi cu dogmatismul religios,oamenii au acceptat atunci destul de greu să calculeze timpul scurs de la „facerea lumii" în milioane de ani în loc de milenii. Prin 1917, specialiştii au admis cifra de un miliard 700 de milioane de ani. Foarte curînd au fost însă descoperite roci şi mai bătrîne şi data naşterii Pămîntului a fost împinsă mai departe, pînă la 3 miliarde 500 de milioane de ani.

În zilele noastre savanţii V. Baranov, E. Herling şi alţii au propus cifra de 6,5 miliarde de ani pentru vîrsta Pămîntului în ansamblu şi 3,5 miliarde de ani pentru existenţa scoarţei terestre. Din acest punct de vedere, adoptat îndeobşte, descoperirea unor roci de peste 4 miliarde de ani şi situate aproape de suprafaţă e de natură să provoace nedumerire.

Cum se poate stabili, însă, data naşterii Pămîntului? Iată una din posibilităţi. Admiţînd că plumbul-207 a apărut în urma dezintegrării uraniului-235, rezultă că în momentul formării planetei acest izotop al plumbului a lipsit din compoziţia ei. Pentru a calcula vîrsta Pămîntului trebuie deci să cunoaştem conţinutul procentual al diverşilor izotopi ai plumbului în diferite roci şi să-l comparăm cu cantitatea de uraniu din aceleaşi roci. Cercetătorul A. Holmes a studiat astfel 25 de mostre şi a obţinut un sistem de ecuaţii cu 1419 soluţii, dintre care 1257 au fost asemănătoare. Metodele de stabilire a vîrstei Pămîntului au în vedere, aşadar, precizarea datei (se presupune că a fost una singură) cînd în planeta noastră s-au format elementele radioactive grele. Se consideră că ele au luat naştere în stadiul stelar al planetei, deşi nu există dovezi concrete că acest stadiu a existat.

Comparînd „vîrstele probabile" ale planetei noastre, propuse de-a lungul timpului, remarcăm o tendinţă generală de a îmbătrîni Terra: milenii, milioane şi, astăzi, peste 6 miliarde de ani. Va persista oare această tendinţă şi în viitor? Ţinînd seama de recentele descoperiri şi neexcluzînd altele, s-a părea că în deceniul următor graficul vîrstei Pămîntului va atinge cota de 10 miliarde de ani. Ceea ce ar însemna că e mai bătrîn decît Soarele. Dacă, fireşte, în următorii zece ani astrofizicienii îşi vor menţine convingerea că Soarele a luat naştere acum 6 miliarde de ani. Oricum, un lucru este sigur: în momentul de faţă cercetătorii Pămîntului se pregătesc să elaboreze o nouă teorie a evoluţiei planetei noastre.

ştiinţa

ÎNCERCAŢI-VĂ PERSPICACITATEA

Omagiu chibriturilor

Beţele de chibrit din aceste ecuaţii reprezintă cifre romane; pătratul e considerat zero. E limpede că toate ecuaţiile sînt greşite. Puteţi să le corectaţi mutînd un singur băţ în fiecare ecuaţie?

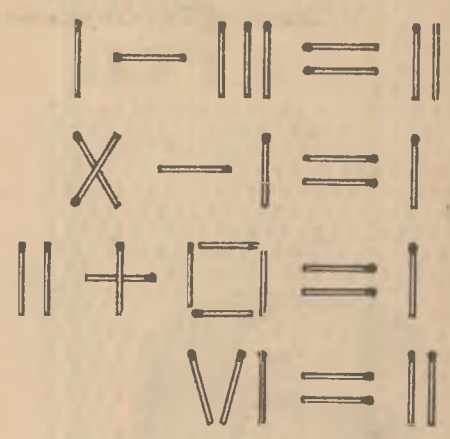

Răspuns

1. I=III—II
2. I×I=I
3. II—□=II
4. √I=I

tehnica

METODE NOI

Spre puritatea absolută ?

Perfecţiunea începe să devină posibilă în lumea noastră, afirmă o serie de oameni de ştiinţă care, în ultimii ani, s-au ocupat intens cu problema obţinerii unor materiale riguros perfecte. În această direcţie, se pare că un pas decisiv a fost făcut prin folosirea metodei intitulate „cristalizarea fracţionată în continuu".

Aparatul folosit în acest scop este format din două tuburi concentrice înclinate, închise la extremităţile inferioare şi care se rotesc uşor în jurul propriilor axe. Jumătatea spaţiului dintre cele două tuburi este umplută cu corpul ce urmează a fi purificat, după care întregul ansamblu este adus la o temperatură superioară aceleia la care se topeşte produsul. Apoi, pe tubul exterior sînt dispuse benzi de argint, uşor răcite sub punctul de fuziune al compusului examinat care, în regiunea acestora, cristalizează sub forma unor mici proeminenţe. În timp ce tubul se roteşte, frontul fiecărui monticul părăseşte zona rece şi se topeşte, în urma lui formîndu-se noi cristale. În felul acesta se reuşeşte obţinerea unei adevărate cristalizări în continuu.

Marele avantaj al acestei tehnici constă în faptul că procentul de reducere a conţinutului în impurităţi rămîne constant în fiecare nouă fază a operaţiei, fiind de ordinul a 1/1000—1/10 000, spre deosebire de majoritatea procedeelor obişnuite, în care eficacitatea scade pe măsura creşterii purităţii. Astfel, cînd se porneşte de la un corp care conţine 0,1 la sută impurităţi, aceasta nu înseamnă decît că în trei molecule-gram din respectivul compus există 18×10^{19} molecule de impurităţi. După numai şase faze de purificare, însă, numărul acesta scade la derizoria valoare de 1800 molecule pentru 18×10^{23} molecule ale compusului purificat. Iar după o a şaptea fază, în mostra supusă experienţei nu rămîne decît o singură moleculă străină !

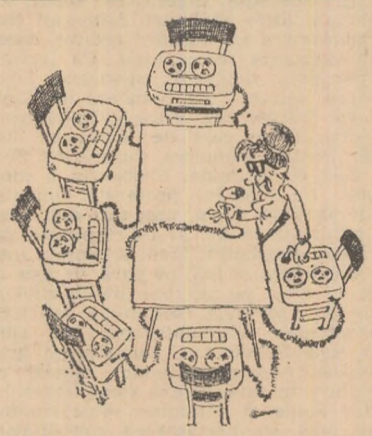

— Dragi ascultători, urmează emisiunea „Întîlnire cu celebrităţi".

Desen de **V. Tilman**

ISTORIE CONTEMPORANĂ

Cei 11 de la Nürnberg

(După 20 de ani, relatările unui martor ocular)

Pe la şase jumătate se luminează de ziuă. Emoţia mă împiedică să dorm.

Peste o oră trebuie să apară reportajul pe care l-am transmis la Moscova, pentru „Pravda". Milioane de cititori vor afla că sentinţa pronunţată de popoare împotriva principalilor criminali de război a fost executată.

Mă aşez la masă ca să consemnez evenimentele. De la fereastra camerei de hotel se deschide o largă panoramă asupra Nürnbergului.

Sîntem în 16 octombrie 1946. Străzile sînt goale şi sumbre. Fix la ora 20, ora Berlinului, opt ziarişti (doi de fiecare putere aliată : U.R.S.S., Statele Unite, Anglia şi Franţa) s-au prezentat la tribunal, în acelaşi timp cu doctorul Wilhelm Hoegner, ministrul — preşedinte al Bavariei şi cu doctorul Friedrich Leisner, primul procuror al oraşului.

Colonelul american Andrews ne-a cerut să ne dăm cuvîntul că nu vom părăsi închisoarea şi locurile noastre, că nu vom comunica cu nimeni înainte ca comisiunea cvadripartită să ne autorize s-o facem. O dată această formalitate terminată, gazdă curtenitoare, colonelul Andrews ne-a făcut onorurile domeniilor lui.

— Închisoarea din Nürnberg e o închisoare model, ne-a explicat el. Are tot ce-i nevoie : camere pentru avocaţi, cantină, spital, ateliere de întreţinere, capelă şi alte facilităţi, ba chiar o spînzurătoare mecanizată. În afară de principalii criminali de război, mai sînt încă 186 de deţinuţi. Şi von Papen e încă aici, deşi a fost achitat de tribunal.

După care, cu un zîmbet sarcastic, ne-a şoptit cu un ton confidenţial :

— Von Papen a mai rămas probabil la noi ca să vadă cum îi sînt spînzuraţi colegii.

Printr-un lung coridor, am intrat în clădirea propriu-zisă a închisorii. La capătul primului culoar, sentinele americane ne-au verificat permisele de liberă trecere. Apoi au urmat alte culoare, alte verificări.

În sfîrşit am ajuns aproape de celulele condamnaţilor la moarte.

În dreptul fiecărei uşi, un paznic american privea înăuntru prin vizete. Am fost rugaţi să vorbim în şoaptă.

Ne-am apropiat de uşi ; printr-o mică lucarnă, am putut vedea cu ce se îndeletniceau deţinuţii.

Încă nu ştiau că execuţia fusese fixată pentru astăzi.

Göring era culcat şi înfăşurat în pătură. Într-un colţ i se vedeau cizmele enorme. Ribbentrop stătea de vorbă cu un pastor. Keitel îşi făcea liniştit patul ca să se culce. Jodl, înconjurat de un vraf de hîrtii, scria. Frick sta la masă. Kaltenbrunner era trîntit pe pat, Streicher dormea. Sauckel umbla nervos prin celulă, Frank sta pe un scaun, aproape de masă, şi fuma. Rosenberg dormea. Seyss-Inquart se spăla pe dinţi.

La un moment dat s-a auzit un gong. Conform regulamentului, la ora 21,30 deţinuţii trebuiau să se culce. Lumina, oricum zgîrcită, s-a stins. Din loc în loc au mai rămas aprinse numai nişte becuri anemice.

Vizitarea închisorii luase sfîrşit. Am străbătut curtea sau, mai bine spus, grădina tribunalului şi ne-am îndreptat spre o mică clădire fără etaj. Acolo urma să aibă loc execuţia.

Am intrat. Drept în faţa uşii se vedeau trei spînzurători vopsite verde-închis. Scara eşafodului avea treisprezece trepte. Prinse de nişte cîrlige groase de fontă, frînghiile din sfoară de manilla puteau susţine o greutate de 200 de kilograme. Baza eşafodului, de mai bine de doi metri înălţime, era ascunsă de o perdea de pînză. Sub fiecare ştreang se afla o trapă. Condamnatul urma să cadă de la o înălţime de 2,65 metri.

Erau trei spînzurători, dar trebuiau să fie utilizate numai două. Lîngă fiecare din ele se afla cîte o glugă neagră ce trebuia să fie pusă pe capul condamnaţilor în ultima clipă. A treia spînzurătoare era ţinută în rezervă.

Colţul din dreapta al încăperii era izolat printr-o perdea. Acolo urmau să fie transportate trupurile. O dată vizita terminată, ne-am retras în camerele ce ne fuseseră puse la dispoziţie în incinta tribunalului.

Ora 22. Colonelul Andrews s-a dus prin celule să anunţe fiecărui condamnat în parte că Consiliul de control i-a respins cererea de graţiere şi a confirmat sentinţa.

La ora 24, colonelul s-a năpustit extrem de emoţionat în aripa rezervată presei :

— Goering e mort !

Şi după ce şi-a mai tras puţin sufletul ne-a povestit :

Goering a ascultat în tăcere anunţarea respingerii cererii de graţiere. Dar auzind că execuţia trebuie să aibă loc astăzi şi-a strîns pumnii spumegînd. Apoi s-a trîntit pe pat, cu capul plecat. Pe la zece jumătate, funcţionarul american de serviciu a auzit un geamăt. A chemat imediat ofiţerul de serviciu. Cînd au intrat în celulă, Goering era în agonie. A murit la 22,45. Medicul i-a găsit în gură urme de sticlă şi a constatat că moartea survenise prin cianură de potasiu. Apoi s-a găsit în celulă şi fiola în care se aflase, probabil, otrava.

Colonelul Andrews nu putea înţelege cum de ajunsese fiola la condamnat. A adăugat că Goering a lăsat nişte scrisori, adresate lui şi altor cîteva persoane. Nu ne-a comunicat, însă, conţinutul lor.

...După anunţarea execuţiei, condamnaţilor li s-au pus cătuşe.

La ora 0,55 am fost conduşi spre locul execuţiei noi, cei opt ziarişti. Ne-am ocupat locurile, la trei sau patru metri de spînzurători. Apoi au venit membrii comisiei, experţii medicali, ofiţerii din garda americană. Fiecare putere aliată era reprezentată de cinci inşi : un general, un medic, un interpret şi doi ziarişti. Celelalte persoane au luat loc la stînga eşafodului.

Sergentul american John C. Wood care a executat sentinţa Tribunalului militar internaţional din Nürnberg.

Doi soldaţi americani, interpretul şi călăul s-au plasat lîngă spînzurători.

La ora 1 şi 11 minute a fost adus înăuntru Joachim von Ribbentrop. Trebuia sprijinit de subsuori. Era palid şi se clătina. O secundă-două a rămas nemişcat, într-o stare de prostraţie. Paznicii i-au desfăcut cătuşele şi i-au legat mîinile la spate.

Apoi, în engleză şi în germană, i s-a cerut să-şi decline numele. A răspuns.

— Joachim von Ribbentrop.

Pastorul a rostit o scurtă rugăciune. Într-o clipă călăul i-a petrecut gluga pe cap şi trapa s-a deschis.

Era ora 1 şi 15 minute. La ora 1 şi 17 minute a fost introdus Keitel. Prima oară îl văzusem la Karlshorst cînd semnase capitularea Germaniei.

Keitel era palid, dar se stăpînea. A aruncat o privire asupra celor de faţă, apoi asupra spînzurătorii. Îl observam atent. Pentru o clipă obrazul i s-a schimonosit, trădînd spaima de care era cuprins, apoi, însă, şi-a revenit. Şi-a rostit numele fără să se bîlbîie.

— Wilhelm Keitel.

La ora 1 şi 37 i-a venit rîndul lui Kaltenbrunner, monstrul care fusese mîna dreaptă a lui Himmler. Avea o căutătură care fugea în lături şi nişte mîini mari, de ucigaş.

Kaltenbrunner organizase mai întîi S.S.-ul în Austria, apoi devenise şeful poliţiei de siguranţă şi al S.D.-ului. Generalul de poliţie Kaltenbrunner fusese unul din cei mai ingenioşi şi mai sadici asasini hitlerişti. Dirijase exterminarea rasială şi pe aceea a adversarilor politici. Din ordinul lui, toţi cei care încercau să evadeze din lagăre au fost ucişi. Cînd a venit, însă, ziua socotelilor s-a prefăcut bolnav. Pînă şi în ultima declaraţie a încercat să se disculpe invocînd veşnicul pretext al ordinelor „de sus".

Kaltenbrunner a aruncat o privire asupra pastorului care spunea rugăciunea. Avea nişte ochi rugători dar, impasibil, călăul i-a petrecut ştreangul pe după gît...

Alfred Rosenberg, autorul faimoasei „doctrine rasiale" şi-a rostit numele cu un glas abia auzit. Apoi interpretul l-a întrebat dacă mai avea de făcut vreo declaraţie ; Rosenberg a făcut „nu" cu capul. Nu-şi putea desclesta buzele. Palavragiu, demagog, Rosenberg a trimis la moarte milioane de oameni, dar vederea spînzurătorii i-a tăiat piuitul. Avea şi el o căutătură plină de implorare. Călăul i-a pus gluga. Medicii au constatat moartea.

De fiecare dată, frînghiile de sub cele două spînzurători care funcţionau erau schimbate.

La 1 şi 58 a intrat în încăpere Hans Franck, jurisconsultul naziştilor, consilierul şi complicele lui Hitler în crearea sistemului concentraţionar.

Cu ştreangul de gît a fost, însă, mieros. A surîs, a distribuit plecăciuni. Aplecat spre urechea preotului i-a şoptit chiar :

— Mă rog Celui de Sus să mă ia sub Sfînta-i pază...

Următorul... Wilhelm Frick a fost ministrul de interne al celui de-al treilea Reich. El a administrat lagărele de exterminare unde nimic nu se făcea fără ştirea lui. Tot el a fost răspunzător de uciderea tuturor celor judecaţi de prisos în Germania hitleristă : bolnavi, schilozi, bătrîni, muncitori străini deveniţi inapţi pentru muncă.

A privit ştreangul cu o groază nespusă. A alunecat pe prima treaptă a scării. A trebuit dus aproape în braţe.

Julius Streicher a fost un rasist şi un antisemit înrăit. I-a corupt pe germani, insuflîndu-le ura faţă de „nearieni", şi i-a îndemnat să-i urmărească şi să-i extermine pe toţi cei de rasă „inferioară".

Soldaţii i-au legat mîinile la spate. S-a îndreptat grăbit pînă la piciorul spînzurătorii şi cu o voce isterică a zbierat :

— Heil Hitler !

Interpretul i-a cerut să-şi spună numele.

— Îl ştii, a urlat Streicher.

Dar era o formalitate indispensabilă şi Streicher a trebuit să fie întrebat din nou de nume.

Abia a treia oară a consimţit, însă, să zbiere :

— Julius Streicher.

De pe eşafod a privit asistenţa cu ură şi, arătîndu-i pe ruşi, s-a adresat americanilor :

— Bolşevicii au să vă spînzure într-o bună zi.

Şi a continuat să urle ceva neinteligibil şi după ce călăul i-a pus gluga pe cap.

Sauckel s-a înfăţişat cu hainele în dezordine, îngălat. Obergruppenführer S.S., el avusese misiunea să se ocupe de recrutarea forţată a muncitorilor străini în teritoriile ocupate. La ordinul lui, mai bine de 5 milioane de oameni au fost deportaţi ca sclavi în Germania hitleristă.

În clipa cea din urmă Sauckel, altădată autoritar şi sigur de el, avînd pe conştiinţă atîtea vieţi omeneşti, aducea cu un om ieşit din minţi. Înainte de a dispărea în trapă a mai avut timpul să strige : „Sentinţa e nedreaptă".

Fostul general Jodl a păşit spre ştreang marţial.

Ultimul dintre condamnaţi, Seyss-Inquart, călău fascist cu aer doctoral s-a tîrît spre eşafod şchiopătînd.

În două ore, patruzeci şi şase de minute şi treizeci de secunde totul a fost gata. Doi soldaţi americani au adus pe o brancardă leşul lui Goering, ascuns sub o pătură neagră. L-au descoperit spre a-l arăta ziariştilor şi apoi l-au aşezat lîngă cadavrele spînzuraţilor.

Aşa a fost executată sentinţa Tribunalului militar internaţional în procesul marilor criminali de război.

Viktor Temin

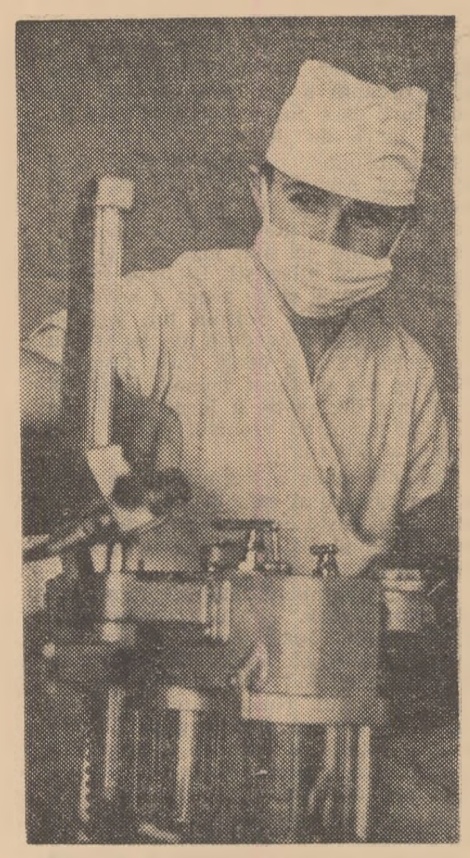

Un moment plin de încordare pentru medicul anestezist V. Sulin

TEMĂ DE SEZON

Cîteva sfaturi de igienă a aparatului respirator

O dată cu scăderea temperaturii și creșterea umidității atmosferice, aparatul respirator devine mai vulnerabil față de diferiții agenți fizici, chimici sau biologici ai îmbolnăvirilor. El este poarta de intrare a diferiților microbi, virusuri, toxice chimice, pulberi toxice sau radioactive etc., etc. care, după ce îmbolnăvesc aparatul respirator, afectează prin sînge întregul organism. Iată de ce apărarea aparatului respirator înseamnă implicit protejarea sănătății întregului organism.

Protecția aparatului respirator începe cu educarea respirației. Este bine ca începînd chiar din copilărie să ne educăm aparatul respirator pentru o respirație egală, nici prea profundă, nici prea superficială, cu un ritm regulat de 14—16 respirații pe minut. În felul acesta, schimburile gazoase prin plămîni se vor face în bune condiții fiziologice, iar organismul va primi, în repaus ca și în timpul muncii, oxigenul necesar.

Acest ritm optim se obține prin exersarea aparatului respirator cu ajutorul unei gimnastici a cutiei toracice. Exercițiile de gimnastică descrise în manuale (ca, de pildă, în lucrarea „Cultura fizică și sănătatea" de dr. Ion Drăgan, apărută în Editura Medicală — n.r.) trebuie să se efectueze, de preferință, în aer liber sau în încăperi cu ferestrele larg deschise. Rostul acestor exerciții este de a destinde cutia toracică, antrenînd toate grupele musculare, direct sau indirect, în actul respirator. Mișcările trebuie să fie variate, cînd rapide și ritmice, cînd încete, de destindere, în așa fel ca să învioreze organismul, nu să-l obosească.

Un alt mijloc recomandabil pentru igiena aparatului respirator îl constituie practicarea sporturilor, care se adresează aparatului respirator, cum sînt: înotul, schiul, gimnastica artistică, patinajul, voleiul, baschetul, canotajul etc.

În mediul școlar, personalul medical în colaborare cu educatorii și părinții iau toate măsurile pentru dezinfectarea și asanarea colectivităților de copii. Nu trebuie să mai stăruim asupra obligativității imunoprofilaxiei artificiale (vaccinări) pentru combaterea infecțiilor aparatului respirator. Totodată, pentru evitarea „răcelilor" trebuie dusă o acțiune de combatere a temperaturilor ridicate și scăzute, a curenților puternici de aer.

În încheiere, vom atrage atenția asupra unuia dintre cei mai perfizi agenți ai îmbolnăvirii aparatului respirator, pe care-l „întreținem" cu o senină inconștiență. Este vorba — ați ghicit! — despre fumul de tutun, ale cărui substanțe pernicioase degajate din tutun și din hîrtia de țigară provoacă cele mai multe afecțiuni ale aparatului respirator, începînd cu bronșitele tabagice și cu astmul bronșic și sfîrșind cu fibroscleroza pulmonară și cu necruțătorul cancer pulmonar. Combaterea fumatului, mai ales în rîndurile tineretului, la care plămînii nu au dobîndit „antrenamentul" necesar pentru a se apăra de agresiunea chimică a gudroanelor din țigaretele de tutun devine principala regulă de igienă a aparatului respirator.

Dr. Z. A. Barski

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Petele brune de pe față

Apariția petelor brune pe obraji se datorește unor iritanți externi (agenți fizici, chimici, mecanici) sau este urmarea unor tulburări organice produse de diverse infecții, intoxicații, vicii de metabolism, endocrine, nervoase etc.

În legătură cu mecanismul de formare a pigmentului brun (melanina) s-a presupus că el ar consta în transformarea, printr-un proces metabolic în celulele pielei, a unei substanțe cromogene — propigmentul. Substanțele cromogene, incolore sînt fabricate în organism și depozitate în epiderm prin circulația sanguină. O altă teorie susține că producerea pigmentului se datorește acțiunii unui ferment — o oxidază — care se găsește în celulele pielei și care transformă cromogenul în granulațiile de melanină. Reacțiile de laborator au demonstrat că pigmentul este conținut atît de celulele care îl fabrică, celule numite melanoblești *sau* melanocite, *cît și de alte celule, care au rolul de a transporta pigmentul:* melanofore.

Pentru tratamentul acestei inestetice discromii sau tulburări de pigmentare, următoarea pomadă și-a dovedit eficacitatea:

Rp. Sulf precipitat	*10 g*
Rezorcină	*10 g*
Vaselină	*50 g*
Oxid de zinc	*15 g*

Se utilizează timp de 10 zile, răstimp în care fața care se cojește trebuie ferită de razele solare. Se va continua apoi cu următoarea pomadă:

Rp. Stearat de chinină	*4 g*
Vaselină colesterinizată	*70 g*
Apă de flori	*25 g*

Lăsați crema să se usuce și tamponați apoi fața cu o pudră fără parfum conținînd 3 g% bisulfat de chinină.

Medicus

DE VORBĂ CU VIITOARELE MAME

Primele luni ale sarcinii

În îndeplinirea funcțiilor sale biologice și sociale, de a asigura continuitatea familiei, organismul femeii gravide se adaptează de obicei fără nici un fel de tulburări la această nouă stare **fiziologică**, între mamă și făt stabilindu-se o conviețuire armonioasă. Într-adevăr, cu excepția unor neînsemnate și trecătoare manifestări digestive (grețuri, rare vărsături) sau ușoare oboseli și somnolențe femeia trăiește o stare de plenitudine fizică și psihică, prin efectele tonice pe care le produce sarcina asupra tuturor funcțiilor ei. Această înflorire a întregului organism este favorabilă pentru ducerea sarcinii la bun sfîrșit, pentru dezvoltarea fătului în condiții normale.

Dar tocmai pentru ca sarcina să evolueze **normal**, fără surprize și tulburări, respectarea consultațiilor prenatale și a anumitor reguli de igienă reprezintă mijloace sigure pentru păstrarea sănătății mamei și copilului. Scopul acestora este de a preîntîmpina sau a vindeca din timp micile accidente și complicații ce se pot ivi în cursul gravidității. Astfel, examinarea inimii, plămînilor, rinichilor și ficatului este necesară pentru a preveni și trata toate eventualele manifestări anormale, mai ales la femei care au suferit în trecut afecțiuni cronice.

Tot atît de importante sînt și examenele de laborator. Analizele sîngelui (reacțiile Bordet-Wassermann, citochol, Meinike pentru depistarea sifilisului) și hemogramele periodice (numărătoarea globulelor roșii și dozarea cantității de hemoglobină) ajută la depistarea și tratarea din timp a sifilisului și anemiilor, boli care pot pune în pericol viața fătului.

Grupul sanguin și factorul Rh trebuie cunoscute încă din timpul sarcinii pentru ca în cazul unei hemoragii să se poată administra de urgență sîngele potrivit fiecărei gravide în parte. În afară de aceasta, determinarea factorului Rh la mamă și la soț este importantă și pentru faptul că eventualele nepotriviri ale sîngelui au urmări grave asupra copilului. *)

Examenele periodice de urină, pentru depistarea eventualelor urme de albumină sau zahărului, permit prevenirea unor complicații nedorite ale sarcinii: nefrite, diabet etc. La fel, examenul periodic al secrețiilor vaginale înlătură posibilitatea unei infecții a copilului cu trichomonas sau cu gonococi, microbi nocivi sănătății fătului.

Tot în cadrul consultațiilor prenatale, vom urmări tensiunea arterială, care de obicei în cursul ultimelor luni de sarcină înregistrează o ușoară creștere, apoi curba greutății corporale prin cîntăriri periodice, creșterile mai mari de 12-13 kilograme pînă la sfîrșitul sarcinii indicînd rețineri de apă ce trebuie eliminate prin alimentație și medicamente.

Respectarea de către gravidă a unor elementare reguli de igienă psiho-nervoase (ore regulate de somn, mai ales noaptea, evitarea enervărilor etc) apără sănătatea pruncului.

În prima parte a sarcinii, femeia gravidă nu trebuie să-și întrerupă activitatea fizică obișnuită. Se vor schimba numai condițiile de muncă, dacă mediul existent (utilizarea de substanțe toxice) riscă a influența negativ sănătatea gravidei și evoluția sarcinii. Tocmai pentru că sarcina este o stare normală a organismului, nu trebuie introduse mari schimbări nici în viața casnică a femeii. Vor fi evitate doar eforturile fizice mari și transportarea greutăților în muncile gospodărești. Femeile care iubesc sportul îl pot continua, cu excepția schiului, săriturilor, înotului și, în general, a sporturilor de performanță.

În fine, respectarea unei alimentații echilibrate, cu alimente proaspete, nutritive, însă nu în exces, limitîndu-se consumul de sare și condimente și asigurîndu-se un aport corespunzător de săruri de calciu și fosfor, de fier și de vitamine, va contribui la sănătatea mamei și la buna dezvoltare a copilului.

La aceste cîteva sfaturi, vom adăuga pe cele privind curățenia corporală prin băi și dușuri călduțe cît mai dese, îngrijirea sînilor prin masaje ușoare și ungeri ale mameloanelor cu lanolină, îngrijirea atentă a organelor genitale după sfatul medicului, în sfîrșit prin asigurarea unei îmbrăcăminți și a unei încălțăminte comode.

Fără a se considera nici o clipă bolnavă, femeia gravidă trebuie să aibă mereu în vedere că are răspunderea nobilă de a-și apăra sănătatea și prin ea sănătatea viitorului ei vlăstar.

Dr. Olimpiada Liadova

*) *Cu privire la factorul Rh, am publicat un articol în numărul 31/1966 al revistei noastre.*

— Or fi acasă?

Poșta medicului

DIMA T. — București: Vă recomandăm: Estrotest (sau Femovirin), 3 fiole (o fiolă la 4-5 săptămîni), Madiol (4-5 comprimate pe zi administrate sublingual), Vitamina E (3-4 drajeuri zilnic) asociată cu hidroterapie (dușuri călduțe sub jet puternic), masaje, gimnastică.

KONYA GHEORGHE — Hunedoara: În hepatite cronice și ciroze, ameliorările și vindecările se produc în urma unor tratamente complexe, care vor fi aplicate în cure regulate și timp îndelungat. În ultimii ani s-au folosit, cu bune rezultate diuretice nemercuriale, de tipul clorotiazidei și hidroclorotiazidei. De asemenea, în funcție de stadiul afecțiunii, se pot administra hormoni corticoizi, de tipul Supercortizolului (Prednisolon) sau Superprednol. Alte medicamente ajutătoare: Vitamina B_1 de 25 mg, Vitamina C de 500 mg, Fosfobion, Juvocirrhol, Ripason, Vitamina B_6. Asupra schemei de tratament nu pot decide, însă, decît medicii care vă îngrijesc.

ERVIN IVĂNESCU — Timișoara: 1) Pentru corectarea acestui defect de vorbire trebuie să consultați un specialist logoped. Vă poate fi de folos și broșura „Tulburările de vorbire la copil" de C. Păunescu, recent apărută în Editura Medicală. 2) Citiți răspunsul dat sub P. G. — București în nr. 38 din „Veac nou".

GABOR PETRU — Hunedoara: Împotriva căderii părului, în ultima vreme s-au obținut rezultate încurajatoare prin fricțiuni ușoare la rădăcina părului cu o soluție apoasă 1 la sută de Bromocet (10 ml. soluție hidroalcoolică 10 la sută în 900 ml apă).

IACOB ION — Orașul Gh. Gheorghiu-Dej: Împotriva coșurilor și comedoanelor ștergeți porțiunile respective seara, înainte de culcare, cu un tampon de vată îmbibat în următoarea soluție: Rp. Trietanolamină 8 g, borax 2 g, glicerină 5g, spiritus vini 25 g, apă distilată 60 g. Peste noapte utilizați următoarea cremă: Rp. Perhidrol 5 g, lanolină 25 g, butyr cacao 15 g. O dată pe săptămînă veți freca regiunile respective cu mălai înmuiat în lapte sau apă. După ce veți muia punctele negre, le veți stoarce în mai multe ședințe cu ajutorul a două degete învelite în tifon steril sau al unui extractor de comedoane.

MARINCAN ION — Petroșani: 1) Răspunsurile sînt formulate numai în cadrul acestei rubrici. 2) După medicamentele citate deducem că prostatita de care sufeți este complicația unei Tricomoniaze neglijate. Vindecarea ei depindea de consecvența și răbdarea cu care ați fi urmat indicațiile medicului. Cum cele două condiții n-au fost respectate, vă sfătuim să cereți reinternarea la Clinica urologică din Timișoara.

CREȚU DUMITRU — Simeria: Simptomele descrise indică o afecțiune numită rectocolită, al cărei tratament necesită multă răbdare și perseverență. Regimul alimentar constituie un factor de bază: dietă bogată în proteine (carne, brînză, ouă), grăsimi ușor digerabile, sucuri de fructe; glucidele (dulciuri, făinoase) trebuie consumate în cantități reduse, deoarece favorizează fermentația. Ca legume sînt permise: dovleceii, spanacul, fasolea verde, salata. Cură balneară la Slănic Moldova, Borsec sau Vîlcele. După mese sau între mese ceai de sunătoare sau mentă. Pentru calmarea durerilor: Scobutil 2—3 comprimate, Probantin 3 comprimate. Ca laxativ, preferabil mucilagiul de sămînță de in, preparat după metoda publicată în nr. 37 în răspunsul dat tov. Elena Bogdaniu. Medicamente: antibiotice (Streptomicină, pe gură, în doze de 0,50 g de 4 ori pe zi, timp de 10 zile) asociate cu hidrazidă, sulfamidă salicilată (salezopirină), vaccinoterapie cu stok, T.A.B. sau Delbet i.v., cortizon pe gură (prednison 4—6 comprimate) asociat cu antibiotice. În fine, pentru cicatrizarea leziunilor anale și calmarea mîncărimilor, clisme mici cu următoarea combinație: dermatol 10 g, tanin 30 g, clorură de sodiu 5 g, apă 300 g. Medicul specialist va decide asupra celei mai bune scheme de tratament.

(Continuare în pag. 11-a)

IRAN

În ţinutul „aurului negru"

În Abadan totul este subordonat petrolului. Se vorbeşte despre petrol pe străzi şi în instituţii comerciale, vorbesc de el petrolierele ancorate la cheiuri şi inscripţiile de pe ziduri şi garduri care avertizează : „Fumatul interzis". Căci Abadanul este unul dintre cele mai vechi şi mai mari centre ale industriei petrolifere din Orientul Mijlociu.

Pînă în 1951, în această regiune dominau monopolurile străine care realizau profituri fabuloase din petrolul iranian. În anul acela, însă, întreprinderile societăţii petroliere anglo-iraniene au fost naţionalizate. Industria petroliferă a ţării a trecut sub controlul Companiei petroliere naţionale iraniene (CPNI).

Cînd priveşti oraşul noaptea, de la înălţimea hotelului „Abadan", eşti izbit de principala caracteristică a regiunii, şi anume solul neted ca în palmă. În preajma unei rafinării cu cisterne şi cheiuri, în rînd cu oraşul vechi, se întinde orăşelul petroliştilor. E un oraş modern, cu străzi drepte, case cu unul sau două etaje, canalizare, electrificare etc.

Crearea fondului de locuinţe este unul din aspectele aşa numitei activităţi neindustriale a Companiei petroliere naţionale. Un alt aspect este pregătirea cadrelor de muncitori şi ingineri. Şcoala profesională de pe lîngă CPNI are 230 de elevi. Tot la Abadan există şi un institut de învăţămînt superior subordonat, din punct de vedere administrativ, companiei. Este institutul tehnologic cu trei facultăţi înfiinţat în 1939.

În oraşul vechi, foarte deosebit de acela al petroliştilor, cu străzi înguste şi căsuţe joase, caracteristice odinioară pentru oraşele orientale, scăldate seara de luminile puternice ale reclamelor, se face un comerţ intens. Se poate cumpăra şi vinde orice : fructe proaspete şi, bineînţeles, curmale, ghete şi brichete, se schimbă dolari pe riali şi invers etc., etc.

A treia parte a oraşului este rezervată, bineînţeles, întreprinderilor industriale — cea mai importantă fiind o mare rafinărie, intrată în funcţiune încă în 1912 şi pînă nu de mult una dintre cele mai mari întreprinderi de acest fel din lume. În primul moment gigantul face impresia că ar fi alcătuit din cîteva mari uzine construite una lîngă alta. De fapt este un singur complex de producţie cu o suprafaţă de 13 kilometri pătraţi care prelucrează zilnic circa 400.000 de barili de petrol (1 baril=159 litri). Douăzeci la sută din produsele acestei rafinării cu 8 000 de muncitori şi 1 700 de funcţionari sînt consumate în ţară...

Şoseaua care duce de la Abadan spre nord trece prin aceeaşi cîmpie netedă. Numai plantaţiile de curmali de pe malurile rîurilor Şatt-el-Arab şi Karun înviorează puţin peisajul monoton. Dreaptă ca o săgeată, şoseaua construită de curînd înaintează pe un teren salin. În afară de autocamioane şi de caravane de cămile nu mai întîlneşti nimic în cale.

La un moment dat, însă, la orizont încep să se zărească nişte clădiri. Este Ahwazul, cred că cel mai mare oraş din sudul Iranului. Deşi extracţiile petroliere au început în această regiune relativ recent — prima sondă a intrat în funcţiune în 1958 — Ahwazul dă zilnic 175.000 de barili de „aur negru". Regiunea are un perimetru petrolifer cu o lungime de 60—65 kilometri şi o lăţime de 7—8 kilometri şi cu o grosime a stratului de petrol de 1.400 metri.

Petroliştii de prin partea locului ne-au istorisit un lucru interesant. Geologii afirmau de mult că în acel ţinut se află mult petrol. Dar au forat o sondă, apoi alta fără nici un rezultat. Abia la a cincea încercare a ţîşnit din pămînt un jet puternic de... apă. Oamenii nu s-au descurajat însă şi au trecut la forarea celei de a şasea sondă. În sfîrşit, a erupt un jet formidabil de petrol şi gaze, cu o presiune de peste o sută de atmosfere, care a răsucit ca pe o hîrtie construcţiile de oţel ale sondei. Dar la scurt timp după aceea, a izbucnit un incendiu. A luat foc mai întîi gazul, apoi şi petrolul. A fost unul din cele mai mari incendii din istoria industriei petrolifere mondiale. Înfricoşătoarea flacără a topit sonda şi tot utilajul. După calculele specialiştilor, dacă focul n-ar fi fost stins ar fi ars spontan cel puţin 15 ani.

Încleştarea cu stihia, care a fost înfrîntă pînă la urmă, a durat 65 de zile. La a opta explozie, petroliştii au izbutit să înăbuşe flăcările şi să acopere sonda fără nici o jertfă omenească. Din fericire. puţul a erupt în clipa cînd un schimb de muncitori abia cobora din autobuze, iar vechiul schimb se urca în maşini, aşa încît nimeni nu se afla în preajmă-i.

...Sub aripa avionului se întinde oglinda de peruzea uimitor de limpede a Golfului Persic. Ne îndreptăm spre insula Hark.

De cînd şi acolo a fost descoperit petrol, însemnătatea îngustei fîşii de uscat creşte cu fiecare an ce trece. În Hark a fost construit unul dintre cele mai mari cheiuri pentru petroliere din Iran. Ţiţeiul în stare brută este transportat de pe continent prin trei conducte. Hark a devenit principalul punct de export al petrolului iranian : conform unor calcule furnizate de Compania naţională iraniană, prin insulă trec peste 900.000 barili de ţiţei brut în 24 ore...

În sudul Iranului ard zi şi noapte torţe de gaze care consumă o parte din bogăţiile subsolului. Curînd, însă, flăcările vii vor fi stinse, căci în 1970 va intra în funcţiune o conductă de petrol transiraniană...

G. Baikov

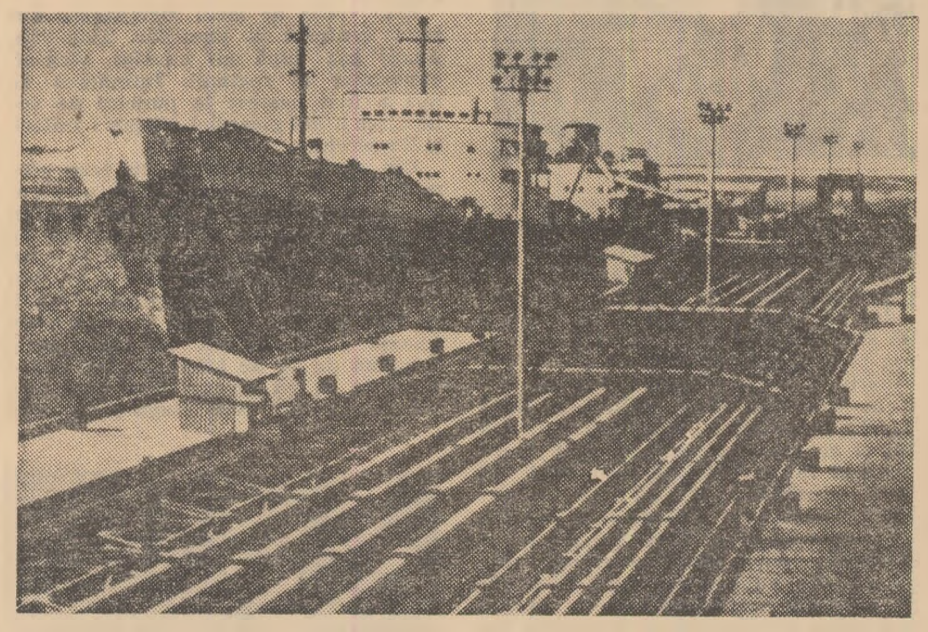

Petrolier în Golful Persic.

GUADELUPA

Arome, lumină şi culori...

Poţi face un „coup de foudre" şi în călătorii nu numai în dragoste. Căci nu numai de un om te poţi îndrăgosti de la prima vedere, ci şi de un oraş, de un peisaj, de o ţară, cum li se întîmplă unora de îndată ce pun piciorul în Guadelupa. Munţi, recife de corali şi un peisaj sălbatic în care predomină verdele, roşul şi negrul răspîndite, toate, într-o mare de un albastru incredibil — pe scurt insula desfăşoară o priveliştе tropicală îmbătată de arome, lumină şi culori, care te farmecă din primul moment.

Spre deosebire de Barbados, aşezată mai la sud de această mică dar splendidă insulă, în Guadelupa temperatura este ceva mai scăzută. Nu e vorba atît de latitudine, cît de configuraţia reliefului. Căci Antilele Mici, arhipelag din care fac parte insulele amintite şi alte cîteva cum ar fi Anguilla, Barbuda, Antigua, Martinica, Santa Lucia etc. au un relief şi, prin urmare, un microclimat diferit. Antigua, bunăoară, are un aspect foarte puţin accidentat şi o climă extrem de uscată ; precipitaţiile sînt atît de slabe încît se importă cantităţi impresionante de apă iar în cursul nopţii apa e oprită de la uzină. Şi Barbados este secetoasă şi lipsită de cursuri de apă permanente. În schimb în Martinica plouă ceva mai mult, iar insula prezintă diferenţe climatice importante între coastă şi interior.

Guadelupa este alcătuită din două părţi : Grande-Terre şi Basse-Terre, care par două aripi mari separate între ele printr-o strîmtoare îngustă (de circa 30 de metri) numită Rivière salée. Împreună cu alte şapte insule (cea mai importantă dintre ele fiind Marie-Galante, cu o formă aproape circulară şi un cer delicat, de peruzea, urmată de Désirade spre nord-est, cu o configuraţie foarte alungită) Guadelupa formează posesiunea franceză cu acelaşi nume.

Grande-Terre, unde se află şi Pointe-à-Pitre, principalul port şi centru comercial al Guadelupei, este un fel de triunghi aproape plat, alcătuit dintr-un strat gros de rocă vulcanică şi cu o climă cam secetoasă. Din această pricină, pe lîngă bisericile din oraşe se pot vedea nişte construcţii ciudate, un soi de cisterne în care se strînge apa de ploaie. S-ar putea foarte bine pune întrebarea de ce aceste cisterne sînt aşezate lîngă biserică. Lucrul e cît se poate de simplu. Bisericile au în Guadelupa acoperişurile cele mai late. În Grande-Terre se află cel mai înalt punct nu numai din Guadelupa ci din toate Antilele Mici : vulcanul activ Grande Soufrière, cu 1484 de metri.

În comparaţie cu aeroporturile celorlalte insule din Marea Caraibilor, care merită, de asemenea, să fie vizitate înainte de a debarca în Guadelupa, cel din Pointe-à-Pitre este foarte aproape de oraş. În Antile recordul în materie de distanţă îl deţine aeroportul din Santo-Domingo, aflat la treizeci şi ceva de kilometri de oraş, iar în genere cel din Paramaribo (Guyana olandeză) la 50 de kilometri depărtare de oraşul pe care îl deserveşte.

Intrarea în Pointe-à-Pitre se face printre două şiruri de clădiri moderne, îndărătul cărora se zăresc nişte căsuţe cu balcoane multicolore. Oraşul vechi — în măsura în care se poate vorbi despre un oraş vechi, dat fiind că a fost distrus succesiv de trei ori şi anume în 1843, de un cutremur, în 1899 de un incendiu şi în 1928 de un ciclon — este foarte animat. În port sînt ancorate de obicei nave albastre, roşii, galbene, care fac regulat curse transportînd mărfuri în celelalte insule guadelupiene, iar pe chei se află stive de scînduri, buşteni şi sumedenie de cochilii purpurii, care adăpostesc nişte melci cu carne foarte gustoasă. Dacă vrei să observi mai îndeaproape tabloul, trebuie să te duci, însă, în piaţa Victoriei, o piaţă largă umbrită de arbori seculari.

În preajma portului se află o fabrică de zahăr, care devorează zilnic cantităţi respectabile de trestie de zahăr (în Guadelupa această plantă este cultivată pe mari suprafeţe) transportate acolo cu camioane, trenuri cu vagoane mici care, în fiecare dimineaţă, străbat oraşul şi... care trase de boi. (După prelucrare, trestia se transformă în cristale de zahăr, ambalate în saci de cîte 100 de kilograme, care iau, în cea mai mare parte, drumul spre vapoare). Toate acestea se proiectează pe fundalul pastelat al unui masiv muntos, dominat de vulcanul activ Grande Soufrière, acoperit adesea de o perdea subţire de nori.

Dacă te încumeţi să urci puţin pe Grande Soufrière, simţi sub picioare solul încălzit şi eşti tot timpul învăluit într-un nor de vapori de apă. Subsolul insulei, datorită naturii vulcanice a rocilor din care este alcătuit, seamănă cu un cazan cu apă fierbinte. Grande Soufrière, de pildă, este o sursă inepuizabilă de izvoare calde şi chiar fierbinţi, mai ales sulfuroase. În preajma oraşului Basse-Terre, centrul administrativ al Guadelupei, există nişte izvoare cu importante proprietăţi curative. Dar Grande Soufrière este şi o permanentă sursă de primejdii pentru insulari. Acum zece ani, de pildă, a început să erupă ameninţînd cu distrugeri asemănătoare cu cele pricinuite la începutul secolului de Montagne Pelée în Martinica. Din fericire, însă, s-a calmat curînd.

Tot în Grande-Terre se află şi o splendidă cascadă, o şuviţă de argint sclipitor cu o înălţime de 80 de metri. despre care se spune că l-ar fi determinat pe Cristofor Columb să debarce, în cursul celei de a doua călătorii pe acele meleaguri, în Guadelupa, după ce nu găsise surse de apă în insula Marie Galante.

M. Karpinski

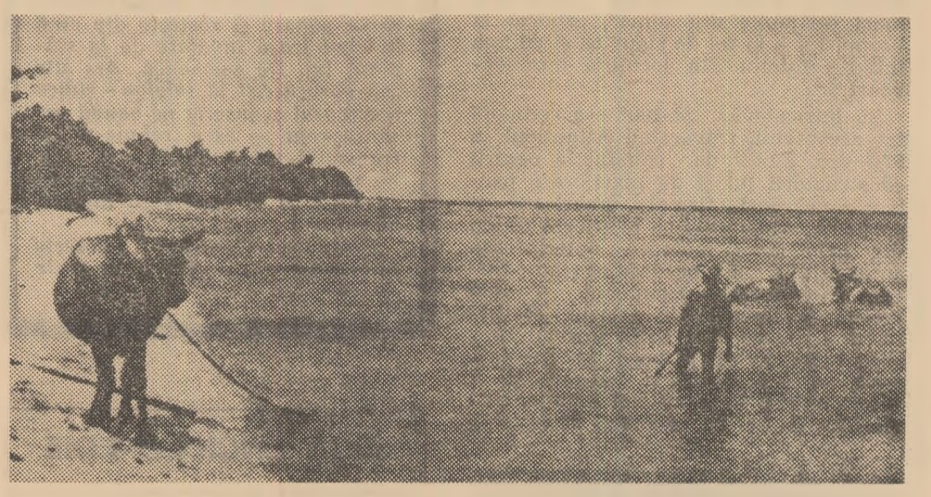

Un ţăran îşi scaldă vitele. Tablou obişnuit în insula Marie-Galante.

— Arunc-o ! O fi iar vreo anonimă !

SIC TRANSIT...

Ultimele clipe ale unui uriaş

În noaptea aceea de toamnă a anului 1930, mulţi locuitori ai oraşului Beauvais au fost treziţi de zgomotul unui motor puternic. Ziarele anunţaseră din timp că deasupra localităţii urma să treacă un imens dirijabil, dar nimeni dintre cei ce s-au năpustit să-l vadă nu s-a gîndit că inofensiva lor curiozitate va fi transformată în depoziţie de martori.

Cîteva luminiţe verzi şi roşii şi o formă prelungă, nedesluşită — asta a fost tot ce au putut să vadă curioşii. Deodată, duduitul motorului a devenit asurzitor, luminiţele s-au aprins mai vii. Părea că dirijabilul zboară nepermis de jos deasupra oraşului, că se va lovi de acoperişuri. Apoi, ceasul din turnul St. Etienne a bătut ora 2. Pînă în ultima clipă, membrii echipajului n-au bănuit primejdia...

Gemenii „R", 100 şi 101, s-au născut în Anglia în preajma anului 1930. Constructorii le-au întocmit o carte de

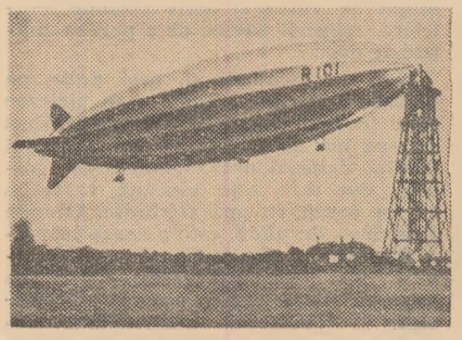

În ajunul decolării.

vizită nu tocmai modestă: „cele mai mari dirijabile din lume", „zborul la bordul lor e la fel de sigur ca şi odihna într-un fotoliu din locuinţa dumneavoastră".

Şi, într-adevăr, „R-100" s-a comportat acceptabil, traversînd Atlanticul în 57,5 ore. Motiv de satisfacţie pentru constructorii lui şi de îngrijorare pentru concurenţi, firmele americane şi germane. Amănunte ca avarierea unuia din cele cinci motoare, deteriorarea ampenajului şi bordajului au trecut neobservate. Examenul o dată trecut, succesorul lui, uriaşul „R-101" putea fi lansat fără grijă într-un zbor spre India, avînd la bord 54 de persoane — 6 pasageri, o delegaţie de 6 reprezentanţi ai industriei aviatice engleze în frunte cu colonelul Richmond,

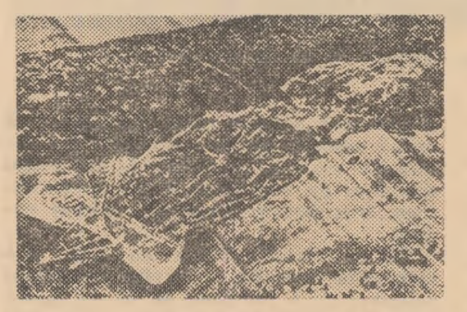

După catastrofă.

autorul proiectului, şi un echipaj de 42 de oameni. Şi de data aceasta au fost trecute cu vederea unele neajunsuri ale aparatului, deşi, după cum s-a stabilit ulterior, pierderile de hidrogen din baloane nu erau de neglijat.

După mai bine de 6 ore de zbor, comandantul navei a remarcat că aparatul pierde din înălţime. Alarmat, a cerut aeroportului Bourget — aflat la 65 de kilometri — să precizeze coordonatele navei. La ora 1 şi 51 de minute i s-a răspuns: „Vă aflaţi la un kilometru de aeroportul din Beauvais". Comandantul a confirmat primirea radiogramei. Acesta a fost ultimul mesaj al celui mai mare dirijabil din lume.

Cînd ceasul din turnul St. Etienne a bătut ora 2, echipajul lui „R-101" şi-a început tragica luptă cu moartea. Dirijabilul s-a prăbuşit destul de lin, s-a lovit de pămînt, s-a tîrît cîteva clipe... Apoi s-a auzit o explozie, încă una şi au izbucnit flăcările. În cele cîteva clipe de acalmie dinaintea exploziei, un mecanic a avut prezenţa de spirit să sară din gondolă şi să fugă. După explozie, în sala de maşini a năvălit apa şi alţi doi mecanici, crezînd că s-au prăbuşit în ocean, au sărit din cabină nimerind într-o mare de flăcări, în care apa ce năvălea din cisternă le croia o cărare îngustă. Încă cinci membri ai echipajului, peste care se prăbuşise bordajul în flăcări, au fost salvaţi de localnici...

Sfîrşitul uriaşului „R-101" n-a însemnat numai discreditarea dirijabilelor de acest tip. El a pus capăt construcţiei de dirijabile în Anglia şi a influenţat nefavorabil, pentru mult timp, soarta acestor aparate în întreaga lume.

(După „Tehnika-molodioji")

SECRETARUL IDEAL?

Mă numesc Ars

— Intraţi, vă rog. Îmi pare bine că vă văd. Mă numesc Ars şi sînt secretar radioelectronic autòmat.

Cu aceste cuvinte sînt întîmpinaţi vizitatorii ce trec pragul locuinţei lui B. N. Grişin, profesor de desen la Institutul tehnic de transport feroviar din Kaluga şi constructor al robotului Ars. „Secretarul automat" îi distrează pe musafiri punînd în funcţiune magnetofonul, toarnă băutură în pahare şi rosteşte din cînd în cînd fraze învăţate de la stăpînul lui. De asemenea, Ars ştie „să vorbească" la telefon: ridică receptorul şi înscrie pe bandă comunicarea pe care trebuie să i-o transmită stăpînului, iar la comanda acestuia deschide aparatul de radio şi înregistrează diferite emisiuni.

Profesorul Grişin se foloseşte de serviciile lui Ars şi în orele de curs.

MICA ENCICLOPEDIE

Hudson

Un om de o îndrăzneală vecină cu disperarea, un pasionat navigator care a înfruntat gheţurile arctice în corăbii primitive, fără hărţi şi fără aparate de bord, obsedat de ideea descoperirii căilor nordice spre Japonia şi India, acesta a fost Hudson.

În iarna anului 1607, un marinar în puterea vîrstei solicita societăţii engleze de transport „Compania Moscovei" un post de căpitan pe unul din vasele companiei. Oferta i-a fost acceptată şi în primăvara aceluiaşi an căpitanul Henry Hudson a primit misiunea să navigheze spre Japonia trecînd prin Polul Nord. Dar corabia lui Hudson, cu un deplasament de 80 de tone, n-a reuşit să pătrundă în marea Kara şi a făcut cale întoarsă. Unica descoperire din cursul expediţiei, o insulă stîncoasă botezată de căpitan „Colţul lui Hudson", a fost „redescoperită", după patru ani ,de olandezul Jan Mayen, al cărui nume îl poartă şi azi.

Hudson a izbutit totuşi, să înduplece conducerea companiei să finanţeze şi o a doua expediţie. Ghinionul l-a urmărit, însă, şi de data aceasta. Nemulţumiţi de eşecurile lui, patronii l-au concediat. Dar navigatorul, stăpînit de ideea căilor nordice, s-a angajat la compania olandeză a Indiilor de Est şi, în 1609, a pornit într-o a treia expediţie. Echipajul nu s-a arătat însă dispus să înfrunte gheţurile arctice şi Hudson a fost nevoit să cîrmească spre vest şi apoi spre sud, departe de ţintă. Un nou eşec şi, în plus, o trainică faimă de ghinionist.

Şi totuşi, tenacele Hudson nu s-a descurajat. Concediat de compania olandeză, el şi-a oferit serviciile unei firme engleze şi iată-l din nou în larg, pe corabia „Discovery", cu un deplasament de 55 de tone şi un echipaj de 23 de oameni. Cunoscîndu-i dîrzenia şi asprimea, direcţia firmei i-a dat ca secund un om de încredere de-al ei, dar Hudson l-a debarcat la prima escală...

„Discovery" a navigat spre Labrador şi, trecînd prin strîmtoarea Davis, a cîrmit spre sud, pătrunzînd într-un vast golf pe care căpitanul l-a luat

drept mult rîvnita cale nordică de acces. Acolo l-a surprins iarna. Gheţurile au blocat corabia, ţintuind-o locului într-o chinuitoare aşteptare a primăverii. Iar cînd soarele a redat vasului libertatea, marinarii au hotărît să şi-o recapete pe a lor. Căpitanul lor era prea neînduplecat şi exigent. Marinarii s-au revoltat şi au refuzat să continue călătoria. Mai mult, l-au legat fedeleş pe căpitan, împreună cu fiul lui şi cu şase mateloţi devotaţi, i-au aruncat într-o barcă şi i-au lăsat în voia valurilor. Apoi l-au silit pe cîrmaci să îndrepte corabia spre Anglia. Ajunşi la Londra, răzvrătiţii n-au fost pedepsiţi pentru soarta celor opt dispăruţi, iar autorităţile n-au făcut nimic — sau aproape nimic — pentru a-i salva pe Hudson şi însoţitorii lui.

Gloria i-a venit după moarte. Fluviul, al cărui estuar Hudson îl luase drept începutul căii de acces spre Japonia, a fost botezat cu numele lui, ca şi strîmtoarea şi golful care l-a adăpostit pentru totdeauna pe neînfricatul navigator.

(După „Nedelea")

CUM SE EXPLICĂ?

Guta şi geniile

Vrînd să verifice o veche credinţă cum că guta are predilecţie pentru oamenii excepţional de înzestraţi, medicul american G. Brooks a studiat 51 de profesori de la Universitatea din Michigan. Dar pentru a le determina gradul de genialitate medicul a început printr-o analiză cît se poate de prozaică, menită să dezvăluie... concentraţia de acid uric. A investigat apoi datele intelectului celor 51 de universitari, ţinînd seama de şapte valori variabile: activitate, reuşită, constanţă, tenacitate, atitudine faţă de influenţele exterioare, importanţa cercetărilor, disciplina predată. La capătul tuturor acestor investigaţii, fiecare profesor a primit o notă. Medicului nu i-a rămas astfel decît să stabilească o corelaţie între note şi nivelul acidului uric.

Rezultatul, deocamdată inexplicabil, e surprinzător: cei mai dotaţi profesori au şi cea mai mare concentraţie de acid uric.

D. Lavrentiev

ENIGMELE NATURII

Banchize în Asia Centrală

În mijlocul deşerturilor fierbinţi ale Asiei Centrale, la altitudinea de 3 304 metri, un capriciu al naturii a durat o mică Arctică — misterioasă şi aproape inaccesibilă — cu aisberguri şi banchize, mai mici dar nu mai puţin primejdioase decît cele din oceanele înghetate.

Este vorba de lacul Merţbacher din zona centrală a munţilor Tian-Şan, numit aşa după un curajos geograf, explorator al regiunii. Întinderea de apă a luat naştere la punctul de conexiune a doi gigantici gheţari: Înîlcek şi Reznicenko.

Din cauza repeziciunii cu care alunecă gheţarul Inîlcek, mari porţiuni ale acestuia crapă şi în apele lacului se prăvălesc atunci blocuri uriaşe de gheaţă care-i dau acel aspect straniu de Arctică miniaturală. Dar lacul mai are şi o altă particularitate ciudată. O dată pe an, el sapă în platoşa de gheaţă a lui Inîlcek un tunel cu o lungime de 20 de kilometri, pe care-l străbate cu un zgomot surd pînă iese iar în libertate. Este singura perioadă

În drum spre lacul Merţbaher...

cu condiţii propice pentru cercetarea tectonică a gheţarilor din regiune.

Foarte greu accesibil, lacul Merţbaher a fost puţin cercetat pînă acum. Recent, în zona lacului a ajuns însă o expediţie organizată de Academia de Ştiinţe a R.S.S. Kirghize şi un grup de hidrografi care are misiunea să marcheze itinerarul unei mari expediţii ce urmează a fi organizată anul viitor.

Cercetătorii au fost uimiţi de nişte fantastice „ciuperci" de piatră presărate din loc în loc pe trupul gheţarului Inîlcek. Cum se explică fenomenul? Într-un trecut geologic ce n-a putut fi încă determinat, din munţii învecinaţi s-au prăbuşit mari blocuri de piatră. Cu timpul, gheaţa din jurul blocurilor de piatră — care se încălzesc puternic sub razele soarelui — s-a topit şi dedesubtul lor s-au format un fel de stîlpi de piatră, care susţin pălăria „ciupercii".

— Lasă-mă în pace! Vreau să ascult muzica!

Poşta medicului

(Urmare din pag. 4-a)

AL. MINARU — Bucureşti : Dv. nu aveţi nimic organic, dar tot studiindu-vă imaginarele „beteşuguri" riscaţi să daţi — vorba lui Caragiale — din „fandacsie" în „ipohondrie". Ca medicaţie vă recomandăm : Vitamina B_6 zilnic cîte o fiolă buvabilă (10 fiole) Madiol (4—5 comprimate zilnic sublingual), Napoton (un comprimat seara înainte de culcare). Apoi : gimnastică, duşuri călduţe sub jet puternic. Dar cel mai bun „leac" rămîne tot căsătoria, care va înlătura tulburările nervoase.

SIDONIA GROZA — Moneasa, reg. Crişana : Întrucît nu putem preciza cauza acestei eczeme, nu vă putem recomanda decît un tratament simptomatic : oncţiuni pe tot corpul cu liniment oleocalcar cu anestezină 2 la sută pentru calmarea mîncărimilor. Apoi aplicaţi o pomadă cu hidrocortizon după formula : hidrocortizon 250 mg, vitamina A, fiole 300.000 u, lanolină 10 g, vaselină 5 g D.S. Se va unge de 3—4 ori pe zi, la intervale regulate.

BATAŞ ROMULUS — Bucureşti : 1) Micţiunile prea frecvente (polakiuria) se datoresc — în cazul dv. — tensiunii arteriale crescute şi nicidecum spondilozei lombare. Tratînd, deci, cauza, veţi suprima efectele. 2) Spondiloza lombară comportă un tratament complex şi de lungă durată constînd în galvanizări reflexe, curenţi dia-dinamici sau magnetodiaflux, ultrascurte, împachetări cu parafină, ionizări cu calciu, solux, ultrasunete, băi de lumină. Apoi balneoterapie cu ape sulfuroase de tipul celor de la Herculane, ape hipertermale la Felix sau oncţiuni cu nămol (Amara, Techirghiol, Eforie). 3) Probenecidul (Tardin) şi Gotalitin (Solvuric), solubilizante ale acidului uric, se administrează în cure îndelungate pînă la normalizarea uricemiei.

VASILE ŞUTA — Satu Mare : Pe baza recomandării clinicii unde aţi fost internat, adresaţi-vă comisiei speciale care funcţionează în cadrul M.S.P.S.

NELOP SORIN — Piatra Neamţ : Picioarele în „X" (genu valgum) sau în „O" (genu varum) sînt deformaţii rahitice ale oaselor. În afara tratamentului cu calciu şi vitamina D_2 sînt necesare masaje ale muşchilor aductori şi ale celor din jurul genunchiului, gimnastică pentru picior plat, precum şi corectarea treptată a diformităţii cu ajutorul unei atele de lemn căptuşite bine cu molton sau al unui aparat ortopedic special.

ALEXANDRESCU FLORICA — Bucureşti : În legătură cu medicamentul care vă interesează nu avem date suplimentare.

L. COLCERIU — Com. Voşlobeni, raion Gheorghieni, Reg. Mureş-Autonomă Maghiară : Citiţi răspunsul dat tov. Alexandrescu Florica, Bucureşti.

B.P. — Sibiu : „Crampa scriitorului" (spasmus scriptorius) este o nevroză profesională de coordonare, cauzată de supraeforturi ale mîinii, care se constată destul de frecvent la dactilografe, stenografe, pianişti, violonişti, telegrafişti etc. Nefiind o afecţiune reumatismală, irgapirina nu are vreun efect tămăduitor. În afara tratamentului prescris, trebuie să întrerupeţi cîtva timp munca la maşina de scris.

E.B. şi G.Z. — Măcin : Pentru **micromastie** (sîni mici) se recomandă un tratament hormonal cu doze mici de estrogeni, aplicat numai în prima jumătate a ciclului. Se recomandă pe gură ginosedol-drajeuri (4 pe zi), între zilele a 5-a şi a 15-a a ciclului, urmat de injectarea de progesteron (5 mg) în a 18-a, a 22-a şi a 26-a zi a ciclului. De asemenea local se administrează unguente cu ginosedol 5 mg la sută ; doza zilnică este de 5 g pentru fiecare mamelă, tratamentul executîndu-se numai între a 5-a şi a 25-a zi a ciclului. Tratamentul se aplică sub strict control medical.

BALOTĂ NICOLAE — Codlea : 1) Nu există în nici un caz pericolul unei paralizii. 2) Dacă este vorba de un **spondilolistezis** (alunecarea vertebrei, obişnuit L 5 pe sacru) aşa cum reiese din scrisoarea dv. tratamentul poate fi ortopedic (repaus la pat, apoi centură ortopedică) şi prin agenţi fizici sau chirurgicali (intervenţii care fixează corpul vertebrei L 5 pe sacru şi operaţii posterioare : osteosinteză lombo-sacrată). Vă sfătuim să vă adresaţi unui specialist ortoped.

L.V. — Iaşi : 1) Epilepsia nu are nici o legătură cu antecedentele dv. 2) **Duşuri reci şi calde** (alternativ) se fac progresiv cîte 1—3—5 minute fiecare timp de 15—30 minute pe şedinţă, dacă e posibil în fiecare seară. 3) Folosiţi Clordelazin (sinonim cu Largactylul). Se începe cu 1—2 drajeuri pe zi mărindu-se treptat doza la 3—6 drajeuri pe zi pînă la obţinerea efectului dorit. 4) Vă recomandăm o electroencefalogramă şi eventual un consult neurologic pentru celelalte tulburări, care toate sînt perfect vindecabile.

IOANA — Bucureşti : 1) Fără a se cunoaşte compoziţia chimică a „pietrelor" regimul în litiaza renală e greu de precizat. Sarea nu e în nici un caz interzisă. Se vor evita condimentele, alimentele indigeste, alcoolul, conservele, mezelurile etc. 2) Se prea poate ca boala dv. să se rezume numai la ceea ce s-a petrecut pînă acum. Citiţi şi articolul din numărul trecut despre litiaza renală.

M. ŞANDOR — Sighişoara şi CĂLUGĂRU E. FLAVIU — Crăieşti : Vă rugăm să formulaţi întrebările şi vă asigurăm că veţi primi răspunsul dorit, prin noi.

C.P. — Timişoara, AUREL B. — Bucureşti, C.D. — Medgidia, GHEORGHE C. — Bucureşti, S.T. — Bucureşti, VEGE — Braşov ; MÎNZAT DORIN — Dej : Citiţi răspunsul dat în nr. 40/1966 sub Victor Vrînceanu — Buhuşi.

ROGOZEANU G. — Bucureşti : Nu putem răspunde decît pe această cale. Sfatul nostru este să vă adresaţi Institutului de endocrinologie „C.I. Parhon" din Bucureşti.

STAN ION — Oţelul Roşu : Tratamentul făcut trebuie repetat, asociat eventual cu vitamina E, 3 drajeuri pe zi şi Fosfobion 1 fiolă pe zi i.m. Dacă după 3—4 serii de tratament nu se obţin rezultate, înseamnă că de vină este vîrsta !

WEXLER RUDY NERON — Bucureşti : 1) Singura soluţie este de a găsi pe cineva pe potriva dv. ! 2) În nici un caz soluţia chirurgicală sau chiar hormonală nu e indicată.

LUCIA — Bucureşti : Otitele cronice adezive cu aderenţe ale timpanului se tratează în prezent la serviciul O.R.L. al Policlinicii raionului Griviţa Roşie din Capitală printr-un nou procedeu care face posibilă revenirea auzului. Noul tratament constă în injectarea transtimpanică a unei enzime numită alfachimotripsină.

RADU ŞERBAN — Bucureşti : S-ar putea ca **durerile de cap** de care suferiţi să fie o urmare a tratamentului masiv făcut acum 3 ani. Ca în orice cefalee, însă,un examen complex (abordînd diverse specialităţi : neurologie, O.R.L. oftalmologie etc.) se impune. Dar vă sfătuim să vă adresaţi mai întîi unui internist care va conduce şi celelalte examene complementare.

STOIAN TOMA — Bucureşti : 1) Împotriva **căderii părului** orice metodă merită încercată, inclusiv cea preconizată de dv. Cît despre rezultate... asta-i altă poveste. 2) Dimpotrivă, **spălarea dinţilor** alternativ cu bicarbonat de sodiu şi pastă e recomandabilă. 3) După 35 de ani, un examen de ochi e întotdeauna foarte util. 4) În realitate, totul este foarte vag. 5) Ca tratament adjuvant, da.

GH. PORTASE — Com. Vuţcani (Huşi) : Vă rugăm să citiţi răspunsul dat în nr 39/1966 sub „Optimist". În plus, pentru durerile reumatice : analgezice (piramidon 3—4 pe zi asociat cu aspirină 3—4 x 1/2 pe zi), fizioterapie (ultrascurte, ultraviolete), balneoterapie (Amara, Bazna, Govora, Techirghiol etc.)

R.P. Braşov : Citiţi răspunsul dat în nr. 40/1966 sub Cornea M.

AYK — Bucureşti : Cercetaţi colecţiile revistelor „Science et vie" şi „Science et avenir" pe ultimii 3—4 ani.

N.P. — Timişoara : Citiţi răspunsul dat în nr. 40/1966 sub P.T. — Constanţa.

OLTEANU ALEX. — Turda : Dermatozele alergice sînt într-adevăr deseori rebele la tratament. Cum dv. aţi epuizat soluţiile curente, vă recomandăm să vă adresaţi Clinicii dermatologice din Cluj.

RODICA A. — Gheorghieni : 1) Adresaţi-vă Clinicii de chirurgie reparatoare din Bucureşti, str. Arh. Mincu 7. 2) Pentru **aerocolie** citiţi răspunsul dat în nr. 38/1966 sub George S. — Ineu.

D. ST. — Baia Mare : Există în farmacii fiole de aloe conţinînd extract apos din frunzele de **aloe** (import din U.R.S.S.). Injecţii subcutane (1—1,5 ml/zi), timp de 25—30 de zile sînt indicate printre altele şi în ulcerul gastric şi duodenal.

CRISTINA şi DANIELA — Reşiţa : 1) Din păcate singura soluţie este cea chirurgicală. Adresaţi-vă Clinicii de chirurgie reparatoare str. Arh. Mincu 7, Bucureşti. 2) Pentru Daniela este necesar un examen endocrinologic care va decide asupra indicaţiilor terapeutice.

E.S. — Petroşani : Iată schema de tratament cu Gerovital : 2 drajeuri/zi la 2—3 ore după mese, timp de 18 zile cu pauze de 1 lună. Concomitent 1 fiolă de 3 ori pe săptămînă în injecţii i.m. Serii de 12 injecţii cu pauze de 15 zile.

LUCIA ZAMFIRESCU — Arad : 1) Trichomoniaza este considerată o boală venerică, deşi contaminarea se poate produce şi extragenital. 2) Diagnosticul se pune pe baza secreţiei vaginale. 3) Un tratament eficace mai nou este cel cu produsul românesc Metronidazol, conform indicaţiilor din prospect.

V. CIORNEA — Frumuşeni: 1) Ca tratament adjuvant, da ! 2) După 15—30 minute se poate spăla cu apă curată.

SILVIA SFÎRLEA — Cluj : 1) **Sterilitatea** nu este, de fapt, o boală, ci consecinţa unor boli ginecologice sau a unor boli extragenitale netratate la timp. De aceea stările de sterilitate se tratează de la caz la caz şi numai de către medic. 2) Nu sînteţi prea „grasă" ! Din punct de vedere fiziologic organismul femeii are nevoie să „depoziteze" de două ori mai multă grăsime decît organismul bărbatului.

Rezistente şi uşoare, practice şi comode pentru adulţi şi copii

Găsiţi la MAGAZINELE UNIVERSALE ŞI DE SPECIALITATE ALE COOPERATIVELOR DE CONSUM

Reţineţi: Salariaţii şi membrii C. A. P. pot cumpăra biciclete şi cu plata în rate.

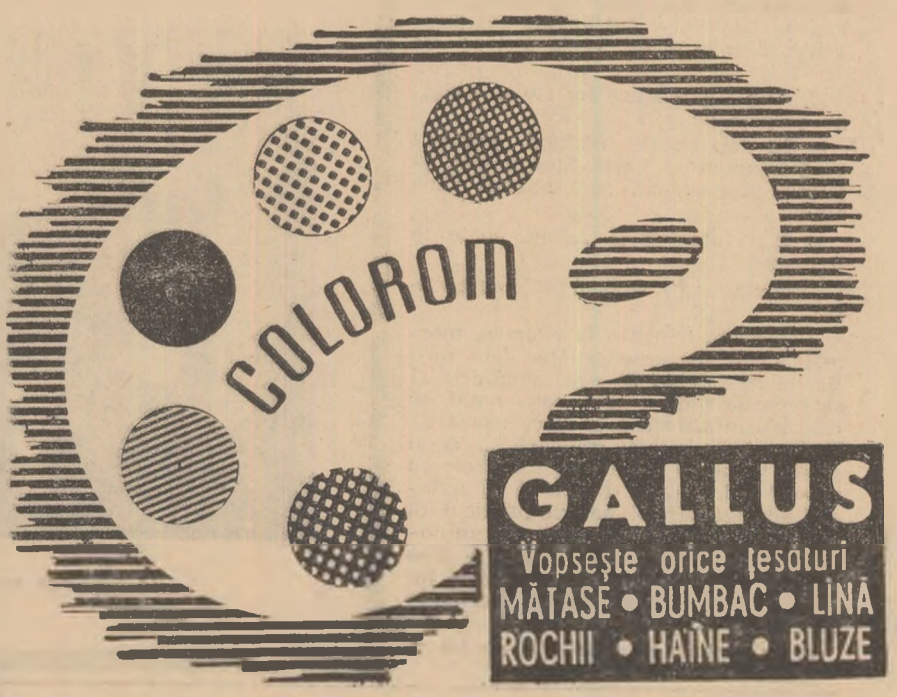

De dragul artei

Nu mi-a lipsit mult să devin actor. Adoram teatrul și eram convins că scena e marea mea vocație. Mi s-a întîmplat să smulg ropote de aplauze la spectacolele de amatori, ba chiar îmi amintesc că o dată două școlărițe cu ochi albaștri mi-au cerut, sufocîndu-se de emoție, un autograf. De aceea, cînd Vasili Stepanovici, profesorul și actorul pe care îl divinizam, mi-a pus nota 2 la examenul de admitere de la Institutul de teatru, am fost pe punctul de a exclama, ca Nero : „Ce mare actor piere !"

La despărțire, Vasili Stepanovici mi-a spus :

— Numai o voce sonoră e cam puțin pentru un actor. Dar e de ajuns pentru un crainic sportiv, să zicem.

Timpul nu mi-a cicatrizat rănile. Am continuat, însă, să-l divinizez pe Vasili Stepanovici. Iar cînd am aflat că vila din afara orașului a unchiului meu e vecină cu a marelui actor, m-am autoinvitat la unchi în dorința de a-l vedea pe maestru în viața de toate zilele. În felul acesta, eram convins, Vasili Stepanovici îmi va face o primire mai amicală.

Prima dimineață mi-am petrecut-o plimbîndu-mă, cu un aer voit nepăsător, de-a lungul îngrăditurii ce despărțea cele două vile.

— Bine ai venit, maestre ! Vasili Stepanovici ieșise în cerdac, în mînă cu binecunoscutul lui baston noduros și mă saluta cordial : Te felicit pentru victoria asupra lui Korcinoi !

I-am mulțumit. Am înțeles îndată, că în bărbatul care eram atunci, adus din spate și cu tîmplele încărunțite, Vasili Stepanovici nu-l recunoscuse pe tînărul căruia odinioară îi spulberase iluziile fără cruțare. Ne-am încins la o discuție despre recentul turneu de șah, dar am fost întrerupți.

În dreptul porții se oprise o bătrînă cocîrjată, cu o boccea în mînă. Îl măsură cu o privire lungă pe interlocutorul meu și spuse :

— Că doar n-ăi fi tu, Vasiok ?

Apoi intră în curte și continuă, mestecîndu-și vorbele în gură :

— Ai îmbătrînit, maică, ți-e părul coliliu...

— Iartă-mă, mătușă, nu te recunosc, îi răspunse Vasili Stepanovici cu o nedumerire respectuoasă.

— N-o recunoști pe baba Nastea ? se supără babuța. Strengarule ! Ai uitat că-mi furai perele din livadă, a treia casă de la fîntînă ? Alergai de colo-colo în nădragi peticiți...

— Iartă-mă, bunicuțo ! Vasili Stepanovici își duse mîna la piept. Ani mulți, scleroză... Ce mai vești din satul nostru?

— Ți-ai amintit, carevasăzică... îi reproșă bătrîna apropiindu-se și întinzîndu-i consăteanului legăturica. Cum îți plăcea ție, cu ceapă și ouă. Vitka Brovii, de un leat cu tine, a ajuns președintele comitetului executiv, iar fata Vorobihei a născut doi gemeni. Kuzma — fierarul — și-a cumpărat un televizor „Rekord" iar Timofei, ăl de te ajuta la furat perele, s-a făcut om mare. E directorul crescătoriei de păsări.

Apoi bătrîna se așeză pe o bancă și începu să se tînguie.

— Toate oscioarele mă dor... Pesemne că se schimbă vremea...

— Bătrînețe haine grele, îi cîntă în strună Vasili Stepanovici. Iar acum, băbuțo, fugi la maică-ta și zi-i să-ți ardă o mamă de bătaie. Cum șezi, puștoaico ? Unde-ai văzut băbuțe antediluviene să șadă picior peste picior ? Zît de-aci !

„Băbuța" își strînse fustele și o zbughi pe portiță.

— Îți dau eu ție nădragi peticiți ! tună în urma ei Vasili Stepanovici, agitîndu-și bastonul, apoi adăugă zîmbind :

— Mai încearcă și mîine, poate te trec, auzi ?

„Băbuța" se întoarse și țopăi de bucurie.

— Ieri am trîntit-o la examen, mormăi Vasili Stepanovici. Dar fata nu-i lipsită de talent ! Și s-a învrednicit să se repeadă pînă-n satul meu natal, să culeagă informații... Ia loc, maestre... Unde mi-am rătăcit ochelarii ?... Te-ai gîndit vreodată că arta se înrudește cu șahul ? Voi, șahiștii, trebuie să vă învingeți adversarul, noi, actorii, publicul. Și unii și ceilalți caută să realizeze un număr nesfîrșit de variante. Scena e și ea ca o tablă de șah. Numai un pion îndrăgostit de artă se poate transforma în regină...

Eram copleșit de emoție la gîndul că acest actor talentat, venerat de milioane de spectatori, stătea de vorbă cu mine de la egal la egal. Mai mult, îmi vorbea cu respect. Știam, ce-i drept, că amatorii, sau pur și simplu spectatorii, nutreau față de maeștrii tablei de șah un respect aproape superstițios. I-am povestit lui Vasili Stepanovici despre marii maeștrii celebri, despre slăbiciunile și ciudățeniile lor, despre planurile și pasiunile lor și simțeam că interlocutorul meu mă asculta cu reculegere, de parcă i-aș fi zugrăvit o lume complet necunoscută.

Nu m-am mirat de loc cînd, cu o dezinvoltură ce încerca să mascheze o ușoară stinghereală, Vasili Stepanovici mi-a propus o partidă de șah. Era și firesc : cum să reziști tentației de a te

menține, fie și un răstimp de douăzeci de mișcări, în fața unui mare maestru? Și, în plus, să arunci în treacăt :

— N. ? Cum nu, am jucat și cu el... Se pricepe binișor. Din păcate n-am fost în formă, am pierdut regina...

— Aș lua albele, dacă n-ai nimic împotrivă, a spus Vasili Stepanovici aranjînd figurile pe tablă.

— Geamuri ! Geamuri ! se auzi un muget lugubru. Punem sticle la balcoane, facem reparații...

După un minut geamgiul cu nasul roșu ca o pătlăgică fu izgonit din curte. Îl tradăse jocul excesiv de natural : mîinile îi tremurau din cale afară, iar glasul îi suna dogit, cavernos.

— Așa nu se mai poate trăi, mi se plînse Vasili Stepanovici, mutînd un pion. Și totuși, unde mi-am rătăcit ochelarii ? Ieri mi s-a înfățișat o lăptăreasă cu unghiile roșii, iar dis-de-dimineață un tîmplar cu mustața dezlipită... Toți vor să se facă actori. Dar cine să mai proiecteze case, să construiască baraje și să mînuiască mașini ?

— Frumoasă vreme, vecine, ce zici ?

Am tresărit mirat. Vasili Stepanovici păru și el nedumerit. Apoi oftă și, înhățîndu-și bastonul, înaintă amenințător spre bărbatul puțin adus din spate, cu tîmplele încărunțite, din fața porții.

— Maestrul e aici, în fața mea! Verifică înainte de a te apuca de treabă ! tună amabila mea gazdă, agitîndu-și bastonul. Marș de aici, puștiule !

Apoi mi se adresă, lăsîndu-se greoi pe scaun :

— Iartă-mă, dragă prietene... Nici nu-ți poți închipui cum aștept să treacă perioada examenelor... Ai făcut mutarea ?

Nu, n-o făcusem. Nu mă simțeam la largul meu. Mă incomoda peruca cu tîmplele încărunțite, mă chinuiau remușcările. Îmi părea rău pentru unchiul meu, mare maestru, care se întorsese din turneu pe neașteptate și pe care Vasili Stepanovici îl concediase atît de brutal.

...Dar nu mi-a fost dat să devin un maestru al scenei. Am fost demascat cînd, la a zecea mutare, am pierdut regina.

V. Sanin

Așa sînt ei

Dacă șeful vine punctual la serviciu : **„O face dinadins, să aibă după aceea motiv să se lege de noi".**

Dacă întîrzie : **„Cred și eu, el are voie !**

Dacă se interesează de sănătatea familiei salariatului : **„O face de ochii lumii".**

Dacă nu se interesează de sănătatea familiei salariatului : **„Ce-i pasă de noi !"**

Dacă cere subalternilor propuneri : **„Nici asta nu poate să facă singur ?"**

Dacă nu se consultă : **„Întotdeauna procedează numai cum îl taie pe el capul".**

Dacă nu zăbovește să ia o hotărîre : **„Face totul în pripă".**

Dacă zăbovește în adoptarea hotărîrii : **„Așa-i întotdeauna, nehotărît".**

Dacă intenționează să mărească schema : **„Vrea să domnească peste cît mai mulți".**

Dacă nu intenționează să mărească schema : **„Vrea să facă economii pe spinarea noastră".**

Dacă se abate de la o hotărîre oarecare : **„N-are pic de conștiință".**

Dacă respectă hotărîrile întocmai : **„E un birocrat înveterat".**

Dacă glumește : **„Ce glume deplasate !"...**

Dacă nu glumește : **„L-a văzut cineva zîmbind măcar o dată ?"**

Dacă ține seama de sugestii : **„Pentru că nu-l taie capul."**

Dacă nu ține seama de sugestii : **„E un despot înfumurat".**

Dacă e amabil : **„De ce mijloace ieftine se folosește ca să cîștige simpatia subalternilor !"**

Dacă nu-i amabil : **„I s-a urcat la cap".**

Dacă secția pe care o conduce obține rezultate bune : **„Cred și eu, doar ne scoate sufletul".**

Dacă secția nu obține rezultate bune : **„Ce vină avem noi ? Cu așa un șef..."**

(Din „Literaturnaia gazeta")

FOTOGRAFII SE AMUZĂ

Și așa se poate descoperi lumea

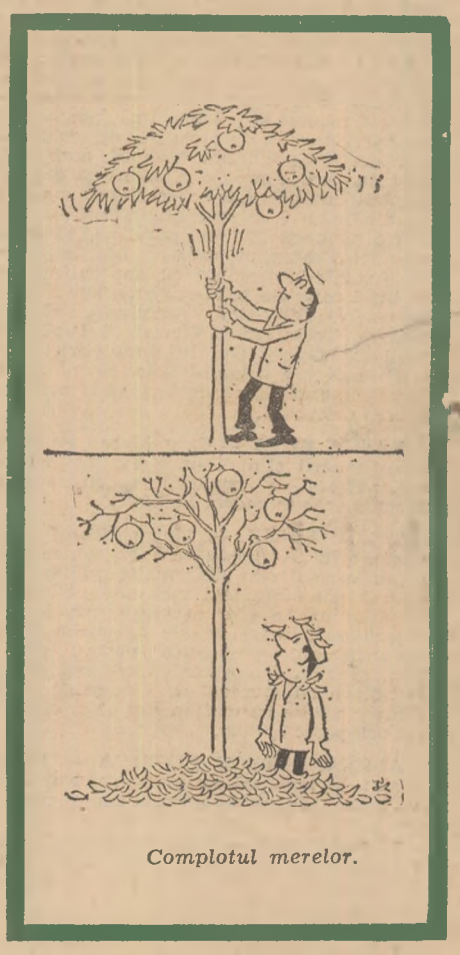

Complotul merelor.

Cioara albă

Într-o bună zi, în pădure s-a ivit o cioară albă. De un alb argintiu.

— Ia priviți ce-a mai scornit ! s-au indignat ciorile negre trecute de prima tinerețe.

Cele tinere o învăluiră, însă, în priviri pline de invidie. În cele din urmă își luară inima-n dinți și o întrebară de unde și-a procurat formula, chimicalele și așa mai departe.

Cioara albă (care, printre altele, a trăit atunci una din cele mai fericite clipe din viață) le dădu indicațiile cuvenite.

Și iată că în pădure începură să apară tot mai multe ciori albe. De un alb argintiu. Ciorile încă negre erau privite ca niște biete ființe cenușii.

Povestea asta devenea, însă, agasantă, căci tot farmecul consta în a fi cioară albă printre ciori negre. Dar cum să mai fii cioară albă cînd toate în jurul tău devin albe ?

Așa se face că într-o bună zi în pădure își făcu apariția o cioară neagră. De un negru albăstrui.

Restul îl ghiciți și singuri.

K. Bulgakov

40 460 REDACȚIA : București, Piața „Scînteii". Tel. 17.60.10. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.